

ŠIANDIEN IR RYTOJ

ADENAUERIO įpėdiniu bus
šias de Gaulle!

Taip šiandien juokaujama
Vokietijoje, bet tas juokas ga-
lis virsti realybe ir de Gaulle,
jei ir nepasėks Karolio Di-
džiojo pėdomis ir nepersikels
į Vokietiją, vis dėl to galės
būti Naujosios Europos galva.

Visos tos kalbos kyla iš be-
sivystančio bendradarbiavimo
tarp Vokietijos ir Prancūzi-
jos. Jos abi įsitikino, kad rei-
kalingos ekonominės ir užsie-
nio politikos viena kitos pa-
ramos.

Vokietija tebekovoja dėl Va-
karų Berlyno laisvės, nors ir
mažai turi vilčių susivienyti
su Rytų Vokietija ir išlaisvin-
ti iš po komunistų jungo 17
milijonų vokiečių. Amerika,
kurį iki šiam laikui Adenaueris
tojų kovoj rėmė, dabar, atrodo,
ketina atsitraukti, tad Adenau-
eris, sustiprinimui savo pres-
tižo, ieško paramos Prancū-
zijoje, sutikdamas vaidinti an-
traeilę rolę, nes de Gaulleyra
pasizadėjęs besąlyginiai pa-
laikyti kovoję dėl Berlyno.

ŠEŠIASDEŠIMT sovietų mo-
kslininkų šiuo metu tyrinėja
Egėjos jūrą... norėdami at-
rasti Atlantidą. Jų laivas plau-
kia į jūrą prie Kretos, Limnos,
Cassandros, kaip tik tose vie-
tose kur NATO turi įrengusi
savo laivyno bazes ir rada-
rus.

Kyla klausimas ar tikrai
sovietai nori atrasti Atlanti-
dos kontinento pėdsakus? Ar
nenori jie tik iširti jūros
dugną, sroves savo povanden-
iniams laivams, jei prisiei-
ty jiems vieną dieną šiose
vietose nardyti.

Niekam nepaslapstis, kad so-
vietai jau nuo 1952 metų iš-
vystė šnipinėjimą Viduržemio
jūroje, stengdamiesi surinkti
visas informacijas, kurios
jiems būtų naudingos karo me-
tu.

Šiuo metu sovietai labiau-
siai yra susidomėję radarais
NATO bazėse Turkijos ir Grai-
kijos pakrantėse, be to, jie
nori atrasti slėptuves savo po-
vandeniniams laivams.

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

• Vietoje pasitarimų su
sovietais Berlyno klausimu,
derybos vyksta Bonnoje,
kad išlyginti JAV ir Vak.
Vokietijos nuomonių skir-
tumus. Vak. Vokietija prie-
šinasi Rytų Vokietijos at-
stovų įsileidimui į komisiją
susisiekimui su Vak. Berly-
nu prižiūrėti.

• Diplomatinį kalbų prie-
dangoje visu smarkumu
vyksta pasirodymai JAV
karinėms jėgoms į Pietryčių
Aziją sukoncentruoti.

• J. Alsopas mano, kad
Chruščiovas, sukėles tarp-
tautinę krizę Berlyne, pats
nenumatė, kaip gerai jam
pasiseks suskaldyti Vak.
sąjungininkus.

• Milovan Djilas, buvęs
Tito dešinioji ranka, nuteis-
tas kalėti 9 metams "už
valstybės paslapčių išdavim-
ą". Tos "valstybės paslap-
tys" buvo išreikštos jo nau-
jai paruoštoje knygoje:
"Pasikalbėjimai su Stali-
nu".

• Chruščiovas negali pa-
sinaudoti Vak. Alijantų ne-
sutarimais. Vakarij alijan-
tų politiniai ginčai vyksta
tvirtame ekonominio ger-
būvio užnugaryje, kai tuo
tarpu komunistinis blokas
turi kovoti ir ieškoti prie-
monių nuolat blogėjančiai
ekonominėi padėčiai iš-
spręsti.

• Pietų Amerikos komu-
nistai seka Raud. Kinijos
"liniją". Castro laikomas
Mao, ne Chruščiovo, pase-
kėju.

DIRVA

Nr. 57

Gegužė-May 16, 1962

Cleveland, Ohio

TRYŠ KLAUSIMAI PIETRYČIŲ AZIJOJE

1. AR SIUNČIAMA JAV PAGALBA NEATEIS PER
VĖLAI? 2. KAS VADOVAUJA LAOSO KOMUNIS-
TAMS: MASKVA, PEIPINGAS, O GAL HO CHI MINH
PASISEKĖ SURASTI TREČIĄ ISEITĮ? 3. AR IŠ VISO
MAŽA VALSTYBĖ GALI SĖKMINGAI PASIPRIEŠINTI
IŠ UŽSIENIO MASYVIAI REMIAMAM POGRINDŽIO
VEIKIMUI?

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Pereitą šeštadienį prezi-
dentas Kennedy pagaliau
nutarė parodyti JAV galy-
bę Pietryčio Azijoje. Galin-
gi 7-to laivyno daliniai pas-
kubėjo Laos karalystės
link. Ar nebus pervėlu? Tai
pirmas klausimas.

Norint suprasti visą Piet-
ryčių Azijos būklę ir atei-
nančių savačių žinias reik-
ty prisiminti keletą pasku-
tiniojo dešimtmečio faktų.

1954 metais Prancūzijoje,
kuri iki tol Indokinijos var-
du valdė dabar nepriklauso-
mas valstybes: Vietnamą,
Cambodiją ir Laosą — pa-
darė logiškas išvadas iš susi-
dariusios padėties. Kolonia-
linė gadynė pasibaigė. Jo-
kia svetimai valstybei ne-
apsimoka valdyti kitą tau-
tą, nepaisant jos kultūros
ir civilizacijos atsilikimo
laipsnio. 'Partizaninio karo'
negali atlaikyti jokia sveti-
ma reguliari kariuomenė,
jei ji neturi tos tautos, ku-
rios teritorijoje kovojama,
paramos ir simpatijos. Tai
įrodė prancūzų armijos li-
kimas Indokinijoje ir dabar
tas pats pasikartojo Alžir-
ijoje, nepaisant to, kad pa-
skutiniame krašte prancū-
zai sudarė palyginti didelį
gyventojų nuosimtį (13%)

ir vadinamą valdantį sluok-
snį. 1954 m. prancūzai nu-
tarė padaryti logiškas iš-
vadas iš susidariusios pa-
dėties Indokinijoje. Jų
premjeras Mendes - France
tada pasirašė paliaubų su-
tarti Ženevoje.

Kad nustatius naują Piet-
ryčių Azijos santvarką Že-

namas ir Cambodia nedaly-
vavo, bet kurių gynimas ta-
čiau buvo numatytas papil-
domuose prie sutarties pro-
tokuose.

Ištvirtinę šiauriniame
Vietname komunistai prad-
ėjo pagrindžio veiklą Ma-
lajuose, Laose ir pietiniame
Vietname. Malajuose jų
veiklą per kelis metus pa-
sisekė įveikti. Labai daug
prisidėjo tas faktas, kad
partizanų daugumą sudarė
kiniečiai, kurie buvo sveti-
mi Malajų kaimų gyvento-
jams. Todėl pertvarkius ko-
vos būdus, perkliūjus ir
perorganizavus ištisus kai-
mus, partizaninis veikimas

nevoje posėdžiavo speciali
konferencija, kurioje daly-
vavo JAV, D. Britanija,
Prancūzija, Sovietų Sąjun-
ga ir Raudonoji Kinija. To-
je konferencijoje buvo nu-
tarta Vietnamą, kurio šiau-
rinėje dalyje buvo įsigalė-
ję komunistiniai partizanai,
padalinti į dvi dalis pagal
17° paralelę. Buvo sutarta,
kad abi dalys turėtų būti
ateityje sujungtos išrinkus
krašto steigiamąjį seimą.
Praktškai iš to nutarimo
nieko neišėjo ir kraštas bu-
vo padalintas į 'demokrati-
nę' (komunistų) ir tautinę
respubliką.

D. Britanija ir Prancūzi-
jai nusmukus į antros eilės
valstybes, jų vadovaujan-
čion vieton turėjo atsistoti
Jungtinės Amerikos Vals-
tybės. Organizuojant pasi-
priešinimą prieš pirmyn
žengiančius komunistus, bu-
vo sutverta SEATO (South-
east Asia Treaty Organiza-
tion), kurioje Laosas, Viet-

ten užtroško. (Panašiai da-
bar pradėta elgtis pietinia-
me Vietname, tačiau ten
sunkiau įgyvendinti Malajų
pavyzdį, nes čia partizanai
yra tos pačios tautybės).

Iškyla antras įdomus
klausimas, kas yra tų kraš-
tų komunistai, iš ko jie gau-
na įsakymus, iš Maskvos ar
Peipingo? (Tas klausimas
itin svarbus, Sovietams ir
kiniečiams turint nemažai
savitarpio nesusipratimų).
Kada ideologinis ir taktinis
konfliktas tarp komunistų
viešai iškilo, Vietnamo ko-
munistų vadas, vienas iš
seniausių dar tebegyvų ko-
munistų pirmūnų, Ho Chi
Minh atsisakė palaikyti
bent vieną pusę, o iš Viet-
namo ir yra kurstomas su-
kilimas Laose.

Britai spekuliovo, kad
turint galvoje Sovietų ir
Kinijos priešingumus, nė
vieną pusę nenorės leisti ki-
tai įsigalėti Pietryčių Azi-
joje, todėl gal galima būsia

Pabaltiečių Moterų Tarybos Kanadoje dešimtmečio minėjimo metu
Toronte buvo suruošta trijų Pabaltijo tautų rankdarbių parodėlė.
Lietuvių skyriuje buvo išstatyta daug gintaro dirbinių, medžio rai-
žinių, audinių ir dagio skulptūros. Nuotraukos: E. Jankutė, Mažo-
sios Lietuvos patriarcho Martyno Jankaus duktė, prie 200 metų se-
numo austos staltiesės, kurią yra paveldėjusi iš senelių.

S. Dabkaus nuotrauka

PABALTIEČIŲ MOTERŲ TARYBA KANADOJE MINĖJO DEŠIMTMETĮ

Pabaltiečių Moterų Tarybos
Kanadoje veiklos dešimtmečio
minėjimas gegužės 5 d., Toronte
Estų Namuose praėjo gana įspū-
dingai.

Pirmininkė A. Kopmanis tar-
dama atidaromąjį žodį prisiminė

sutarti dėl Laoso neutralu-
mo. Tai pažiūrai pritarė ir
Washingtono Valstybės De-
partamento planuotojai. La-
oso reikalus sutvarkyti bu-
vo pavesta naujai Ženevos
konferencijai, kurioje šalia
JAV, D. Britanijos, Prancū-
zijos, Sovietų Sąjungos ir
Raudonosios Kinijos susėdo
dar eilė Pietryčių Azijos
valstybių, viso labo 14.
Cambodijos karalius Siha-
nouk pasiūlė, kad Laosą
reiktų paversti neutralia
valstybe, valdoma koalici-
nės vyriausybės. (Reikia
pastebėti, kad tas valdovas
yra gana dinamiška ir ap-
sukri asmenybė. Jis sukūrė
'liaudies socialistų partiją',
kuri laimėjo rinkimus ir...
jį perrinko karaliumi. Atro-
do, kad šiandien karalius
valdo tą partiją, o ne ji jį).

(Nukelta į 2 psl.)

mirusias nares, kurios buvo pa-
gerbtos tylos minutės susikaupi-
mu. Žymi estų visuomenininkė
Mali Jurma iš New Yorko pasa-
kė tai dienai pritaikintą kalbą,
kurioje nušvietė Pabaltijo tautų
laimėjimus kultūrinėje plotmėje.

Kanadoje PMT buvo įsteigta
1952 m. Pirmosios steigėjos bu-
vo: J. Paets (estė) A. Gailite
(latvė), ir Emilija Jurkevičienė
(lietuė). Šio dešimtmečio minė-
jime jos buvo ypatingai išskirtos
iš kitų ir pagerbtos suteikiant
joms garbės pirmininkių titulus.
Jų įnašai į pabaltiečių moterų
veiklą yra labai vertingi. Tų
trijų tautų moterų steigdamos
Pabaltiečių Moterų Tarybą Ka-
nadoje turėjo visiškai aiškų tiks-
lą, kad apjungus ir suteikus vi-
sas potencialias jėgas atgauti lais-
vę ir nepriklausomybę, išsaugoti
tautinę kultūrą, stiprinti dvasią
bei draugiškumą jaunojo kartoj
ir kelti Pabaltijo tautų gyvybi-
nius reikalus.

Kiekvienais metais jos akty-
viai prisideda prie Baisiojo Bir-
želio trėmimų minėjimų paren-
gimo, kurie plačiai nuskamba Ka-
nados spaudoj, girdimi praneši-
mai per radio ir televiziją.

Emilija Jurkevičienė pagerb-
tųjų vardu tartame padėkos žody-
je prisiminė anuos laikus, kada
prieš 15 metų buvo steigiamas Pa-
baltiečių Federacija Vokietijoje,
ir prieš 10 metų Kanadoje Pabal-
tiečių Moterų Taryba. Esą malo-
nu, kad ši organizacija pasidarė
plati pasaulyje. Baigdama para-
gino visas nares daug dirbti, kol
bus įgyvendinti užsibrėžti tikslai,
kurių pirmaeiliis ir didžiausias,
tai Pabaltijo tautų laisvės ir ne-
priklausomybės atstatymas.

(Nukelta į 2 psl.)

KAIRĖJE: Praeitą šeštadienį
Clevelande su dideliu pasiseki-
mu praėjo Dirvos ruoštas pava-
sarinis koncertas-vakaras, ku-
riame Scenos Darbuotojų Sąjun-
gos Chicagos skyrius su Jauni-
mo Centro studentų ansamblio
nariais suvaidino S. Čiurlionie-
nės 4 veiksmų pasaką "Dvylika
brolių juodvarniais laksčiusių".
Veikalą režisavo Z. Kevalaitytė-
Visockienė, dekoracijos dail. V.
Petravičiaus ir scenos technika
Č. Rukūžos. Nuotraukos: po vai-
dinimo Dirvos vyr. red. J. Čiu-
berkis (dešinėje) sveikina artis-
tus, kuriuos clevelandietės apdo-
vanojo gėlėmis.
V. Pliodžinsko nuotrauka

Pabaltiečių Moterų Tarybos dešimtmečio minėjime Toronte gegužės 5 d. trims nusipelnusioms steigėjomis buvo suteikti garbės pirminkinių titulai. Iš kairės: viešnia iš New Yorko M. Jurma, skaičiuoti minėjime paskaitą, garbės pirmininkės A. Gailite, J. Paets, E. Jurkevičienė ir PMT pirmininkė A. Kopmanis.

S. Dabkaus nuotrauka

Pabaltiečių Moterų Taryba...

(Atkelta iš 1 psl.)

Žodžiu sveikino: latvių evangelikų kun. Lūsis, Estijos konsulas Marcus, Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzinas, miesto burmistro vardu Curtis, Women

Speaks radijo komentatorė Edith Hyder ir Pabaltiečių Federacijos pirmininkas Upeslatis. Daugelis sveikino raštu-telegramomis.

Buvo ir meninė dalis, kurią išpildė estų solistė E. Weskimets, pianistė V. Tensuda, latvių pianistė I. Didrichsons ir G. Breichmanienės vadovaujama Hamiltono lietuvių tautinių šokių grupė. Minėjimo dalyviai su dideliu susidomėjimu stebėjo gražius ir sutartinius judesius, kurie buvo išreikšti audėjų, šaudėjų ir Lenciūgėlyje. Su šiais šokiais svečius supažindino V. Judzentavičiūtė.

Ta pačia proga pabaltietės moterys ten pat, tik kitoj salėj suruošė liaudies meno ir tautodailės parodėlę. Lietuvių skyrius buvo gausus gintaro dirbiniais, gražiais raštais austomis staltiesėmis ir juostomis, o taipgi ir daugeliu įvairių dalykelių padarytų iš medžio. Parodėlėje lietuvių skyrių įrūšiojo savo eksponatais talkino E. Jurkevičienė, E. Jankutė, I. Šernaitė ir kt. Su jomis kartu dalyvavo ir skulptorius Dagys.

Estų skyriuje be įvairių išdirbinių iš medžio ir audinių, atkreipė stebėtojų akį jų pasiekti laimėjimai propagandinėje srityje.

Kaip V. Munterio "laisko" paskelbimo būdas, taip ir jo turinys, iš pat pradžių, visiems Pabaltijo skaitytojams aiškiai rodė, kad tai tik Munterio ranka rašytas, bet Maskvos redaktorių redaguotas ir "įkvėptas" raštas. Skaitė žmonės ir, gali sakyti, per padidindamuosius stiklus žiūrėjo, ką čia iš tikrųjų Munteris būtų pasakęs, jei tie redaktoriai nebūtų stovėję už nugaros. Arba, ką redaktoriai jam sakė, ir kiek Munteris sugebėjo tą jų sakymą atmiešti viešai vengiamomis ištarti mintimis.

Šį kartą dirva tokiems tyrinėjimams pasirodė esanti gana neblogo. Ne tiek Munteris, kiek "laisko" redaktoriai neišlaikė egzaminą. Jie įsileido su Munteriu į tokius kompromisus, kad, iš tiesų, per tą "laiską" išėjo viešumon virtinė pareiškimų, neišvengiamai žadinančių tokias mintis, kurias žadinti redaktoriai tikriausiai neturėjo intencijos. Jie — turbūt neprityrę, ar iš viso savo amate negabūs — leido pažadinti mintis ir klausimus, kuriuos jiems yra

Jie savo išleistomis knygomis anglų kalba sudarė gerą įspūdį kiekvienam praeinančiam pro tą skyrių.

Gražių dalykelių parodoje turėjo ištatę ir latviai, tačiau buvo per maža laiko ir per didelę žmonių spūstis kad viską būtų galima išsamiai apžvelgti.

Pabuvojus keletą valandų su moterimis pabaltietėmis buvo aiškiai galima įsitikinti jų veiklos naudingumu siekiant tų trijų tautų nepriklausomybės.

(pb)

EILUTĖS IR TARP EILUČIŲ

V. MUNTERIO LAIŠKO REIKŠMĖ (6)

pavesta kaip tik išdildyti iš Pabaltijo žmonių sąmonės. Štai:

"Latvių liaudis (kalbu tik apie liudį) visada siekė savo gyvavimą grįsti trimis principais: išsaugoti gyvasias nacijos jėgas, taiką ir materialinę gerovę".

Taigi, latvių liaudis, — liudija Munteris, ir už nugaros stovintieji to neužgincija, leidžia jam taip parašyti — sielojosi išsaugoti gyvasias nacijos, tai yra, tautos, visos tautos jėgas. Kas gi tai? Ogi aiški herezija: "vieningumo teorija"! Tai reiškia, kad latvių liaudis (suprask, tas pats ir su estų bei lietuvių liaudimi) nesiveržė klasių kovon, nesiveržė naikinti "liaudies priešus", jų savo tautoj nei neieškojo, o priešingai, stengėsi išsaugoti gyvasias jėgas (taip ir pasakyta: "išsaugoti gyvasias nacijos jėgas", ne vien tik liudis!).

O kaip gi išsaugojo? Ogi, po 20 metų nuo "igaliojimų sudėjimo", Latvijoje latvių, vietoj kad būtų bent 20% daugiau negu buvo, faktiškai (anot oficialaus surašymo) yra 10% mažiau. Vadinas, nacija ne tik neišsaugojo savo gyvųjų jėgų, bet jų kone trečdalis nustojo! Vienas iš trijų pagrindinių principų jau nuėjo vėjais.

O kaip su kitais? Kaip su taika, ir kaip su materialine gerove?

Taika Latvijoje ir visam Pabaltijai buvo. Tebebuvo ji net ir tada, kai Hitleris su Stalinu susitarė triuškinoti ir dalijosi Lenkiją. Dar buvo ji čia ir tada, kai Kremlius siūstė tan-

kai žudė suomių. Nepatiko ta taika tik Kremlui, ir atsiuntė jį į Pabaltiją kitokią "taiką". Atrideną ją ant t a n k ū, nugremžusių viso Pabaltijo vieškelius, laukus, išvagojusių net miestų gatves. Ta "taika" netruko paskui save atsivesti ir tikrą karą, nusiau- busį visą Pabaltiją dviem atvejais, ten ir atgal.

Kremlius neva gynė Pabaltiją nuo Hitlerio įsiveržimo, betgi neapgynė. Nuo ano birželio, nuo to "taikos atnešimo", Pabaltijys taikos nebeturėjo ir šiandien dar neturi. Nes, argi tai taika, jeigu tebeveikia toki patys teismai, kaip ir karo, kaip hitlerininkų okupacijos metu? Argi tai taikos metas, jeigu įsigijimas medžiagos trobai pasitaisyti ar statyti tebėra nusikaltimas, už kurį nauji "s o n d e r g e r i c h t a i" (nacių laikų "ypatingieji teismai") skiria 10-15 metų kalėjimo, arba už nevietinio pinigų įsigijimą sušauda?

O ką bekalbėti apie materialinę liaudies gerovę, kai ta liudis už darbą, lygiai sunkų ar dar sunkesnį, kaip ir anais "nelaimingaisiais prieštarybiniais" laikais, gauna tris ar net keturis kartus mažesnę atlyginimą!

Redaktoriai čia bus labai nevykėliškai nepasižiūrėję, leisdami Munteriui išdėstyti savo krašto liaudies (ir tik liaudies, kaip jam liepta pabrėžti) turėtus siekimus ar jų dalį, ir tuo būdu paskatinti skaitančią liudį dar kartą prisiminti ir pagalvoti, kas iš tų jų siekimų išėjo Kremliaus "globos" dėka...

Maža to. Redaktoriai prازیopsojo net ir tokį Munterio idėją (o gal jų pačių, per žioplumą, pasiūlytą?) pagrąžinimą. Esą:

"Šie trys principai visiškai atitinka kitų Tarybų Sąjungoje gyvenančių tautų lūkesčius ir tas idėjas, kuriomis grindžiama tarybinė visuomenė. Tuo man netrukus teko galutinai įsitikinti".

Vadinas, žiūrėkit: ne mes vieni, o ir visos Rusijos imperijos žmonės, istisos tautos ir liaudys turi tokius pačius lūkesčius, tokias pačias idė-

DIRVA

— THE FIELD —
Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HENDERSON 1-6344

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Jonas Čiuberis • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Prenumerata metams: \$10.00. Laikraštis išlema tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Jonas Čiuberis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, A. Lai-kūnas, R. Micželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

jas... Deja, tik lūkesčius, tik idėjas. Tuo, sako, grindžiama "tarybinė" visuomenė. Išidėmėkim: visuo- menė, ne valdančioji klasė, ne valdžios veikiama... Tuo Munteris gavo greit įsitikinti, kai pateko į tos valdančios klasės reples, vartojamas "Berijos žmonių" ar jų mokinių ir įpėdinių. Įsitikino, gavęs 13 metų "nesavanoriškai", bet užtat "liguistai intensyviai" pagaltoti. Įsitikino ir vėliau, penkerius metus gyvendamas įsakytoje vietoje, "tarybinėje liaudyje", kurios toki patys kuklūs principai štai jau penktas dešimtmetis vis dar tebėra tik "lūkesčiai ir idėjos".

Tai kaip gi: Munteris — bolševikų agitatorius? Taip, į tokį vaidmenį jis ("savanoriškai") pastatytas. Bet agitatorius prastas. Tikriausiai, ypač prasti agitatoriai tie, kurie jam tą agitacinį pareiškimą "įkvėpė". Juk vien tik tame tūzine eilučių (ir tarp jų) glūdi didžiausias kaltinamasis aktas Kremlui, (vr).

KAS DIRVOS NESKAITO — DAUG NUSTOJA!

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

so light, so right, and oh, so refreshing!

MAY IS NATIONAL TAVERN MONTH

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ TAUPMENAS

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS TAUPYTOJAMS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS, sekretorius

Bishop 2-1397

ŽVELKIM GILESNIU ŽVILGSNIU

Kartą skubėdamas siauriomis ir lenktomis Vilniaus senamiesčio gatvėmis, vienoje jų sutinku dail. A. Valešką. Neprisimenu gerai mūsų pokalbio pradžios, bet žinau, kad pradėjo jis man aiškinti Vilniaus senamiesčio gatvelių planingumą ir tokio planavimo prasmę. Viskas buvo daryta su tikslu apskaičiavimu, kad einantis tąja ar kita kreiva gatve prieš savo akis turėtų tam tikrame nuotolyje kiekvieno namo fasadą. Nereikia nei galvos pasukti — prieš tave stovi pastatytas visu savo frontu architektūrinis paveikslas, tiek kartų nepastebėtas...

Ir kai taip tau kas praveria akis, tiek pati gatvė, tiek joje esantieji pastatai įgauna visai kitą pobūdį. Skubant tomis pačiomis gatvėmis, dienos rūpesčiai momentui pranyksta ir eini nusiteikęs, lyg būtu reto grožio ir ypatingos vertės architektūros galerijoje.

O gi tiek kartų ten buvo vaikščiota, matyta ir žinota. Kai kurių namų net istorinės datos buvo žinomos, tačiau žvilgsnis ir dėmesys būdavo tik skubančio praivio: paviršutiniškas, nevertinantis, be gilesnio įsijautimo.

Neužmiršau to susitikimo su dail. A. Valeška. Tai buvo pamoka, kurią sunku pamiršti — pamiršti ne vien dėl Vilniaus grožio, jo prasmingumo ar architektūrinių vertybių. Tai buvo pamoka, verta dėmesio ir prisiminimo labai dažnais gyvenimo atvejais.

Paviršutiniškumas yra viena ydų, kuri lydi mūsų visuomenę gyvenimą. Pervertinam ar neįvertinam, save iškeliam ar kitus nužeminam, vis manydami, kad reikalas jau aiškus, nesiekdami ir savęs nevargindami objektyvesniu ir tikslesniu įsigiliniu.

Politikavimas emigracijai yra neatimamas atributas. Jį mes ir puoselėjame, jam daug laiko pašvenčiame. Politikuojam visi, lyg jokių kitų, prasmingesnių ir mūsų pajėgumui ir mūsų reikalavimams atitinkamų subjektų neturėtume. Kartais atrodo, kad politikuojam tik todėl, kad tai lengviausias būdas pasireikšti, iškilti virš masės, pagarsėti — bloga ar gera prasme — svarbu pagarsėti, būti diskusijų centre. Bet politikuodami pamirštame, kad — politikavimas tai dar ne politika.

Politika yra plati mokslo šaka. Ir tą mokslo šaką baigusius mes kaip tik pasigendame mūsų politikos viršūnėse. Visuomeninį mūsų gyvenimą yra užvaldę, J. Bačiūno terminu tariant, "politikieriai". O be jų neapsieina jokia gyvenimo sritis. Kokį darbą nepradėtų mūsų kultūrininkai, švietimo darbuotojai, ekonomistai, lokalinės ar bendresnės reikšmės užsimojimai bus visada sudorojami tų "politikierių". Visi jie viens už kitą gudresni, visi jie veržlūs, visi gražbyliai. Vienos savo ydos tik jie nemato — paviršutiniškumo.

Skubam kasdienybės rūpesčių prislėgti siauriomis gatvelėmis. Kad ir skubėdami, matom rytmečio rūkė gražius mūsų tikslų fasadus. Kas pravers mums akis, kad pamatytume visą jų grožį ir sustoję pagalvotume: matyti tai matau, bet kad kas nors išaiškintų jų prasmę. Ir — ar išaiškinus suprasime... Ar suprasime jų vertę akivaizdoje savo menkystę.

(JČ)

Pro laiko dulkes

PRANYS ALŠĖNAS

Vieną praėjusios žiemos snieguotą dieną, iš krautuvės žingsniavau namo. Prisivijo su mašina torontietis lietuvis A. (senas ateivis į Kanadą) ir paprašė sėstis — pavežėsią į namus. Jo nuoširdumu, žinoma, maloniai pasinaudojau.

Bevažiuojant, mąsanis bičiulis, su kuriuo kartkartėmis susitinkam ir pasikalbam, pasiūlė minutėlei užsukti pas jį (nes tai buvo pakeliui), o jis — man dovanosias knygą, kuri, tik, mane suindomins. Ko gero, gal, girdi, ir apie mano artimą giminę knygoj rašoma?...

Dar knygos negavęs — jau susidomėjau. Tikrai, kas ten per knyga?...

Užsukom. Ir, štai, nuoširdus bičiulis A. — paduoda didoko formato leidinį, užvardintą: "ANTANAS OLŠAUSKAS".

Nagi, ar ne tiesą sakiau? — šyptelėjo jis. — Juk ir jūsų panaši pavadė buvusi.

Tiesa, ir visiškai tiesa, nes ilgesnioji versija — ir maniosios pavardės — lygiai tokia pati.

Padėkojau donatoriui už dovaną ir pėsčias paspaudžiau namo. Tas leidinys — sudomino mane. Iš tikrųjų, nors būdamas jaunųjų ateivių atstovu ("dipuku"), bet apie žymų Amerikos lietuvių veikėją, Antaną Olšauską, o taip pat jo sūnų advokatą Antaną Olį, jau buvau girdėjęs, tačiau ištiso leidinio — knygos — nebuvau skaitęs.

Parėjęs, pirmiausia, ėmiau sklaidyti gautosios knygos puslapius. Jos medžiaga — patraukli ir įdomi. Leidinio metrika — tokia: "Antanas Olšauskas ir "Lietuva". Leidinys A. Olšausko 70 m. amžiaus sukakties proga. Redagavo Petras Jurgėla, o išleido ir išspausdino — J. J. Bachunas, Tabor Farm, Sodus, Mich., USA. Knygos turinio įtalpa — 55 didelio formato, geram popieriuje, su daug iliustracijų, puslapių. Knyga išleista 1934 m., 2000 egz. tiražu. Joje autorių — visa eilė, todėl ir minčių įvairumas bei gausumas — pasigėrėtinas. Joje rašo: J. Bačiūnas — patiekdamas Leidėjo žodį. Toliau — P. Jurgėla (Jurgėlevičius) — Antano Olšausko gyvenimo apžvalga ir nuopelnai lietuvių tautai, B. K. Balutis — A. Olšausko 70 m. amžiaus sukakties proga, Dr. J. Šliupas — Antanas Olšauskas, J. O. Širvydas — Svarbios sukakties proga, Dr. J. Kulis — Didžiųjų darbų vykdytojas, Dr. A. J. Zimontas — Didis švietėjas ir biznierių, V. S. Jokubynas — Antaną Olšauską prisiminus, A. Vanagaitis — Ir mano žodis, B. F. Simokaitis — Pavyzdingas lietuvis, Dr. A. Juozaitis — Antanas Olšauskas — pavyzdingas biznierių, J. P. Varkala — Didžiausios pasaulyje lietuvių kolonijos kūrėjas, A. A. Tulys — Tik pastaba, Jonas Valaitis — Mūsų tėvas, Petras Jurgėla — "Lietuva" — didis tautos šviturys, Ir gale knygos — A. Olšausko leidinių sąrašas.

Iš pradžių — knygą varčiau, gerėjau jos nuotraukomis ir mintimis. Gi kiek vėliau — ėmiau ištisai ir nuosekliai skaityti, o įdomiausias vietas — pasibraukinėjau pieštuku. Pasirodo, A. Olšausko asmenyje, 1863 m. birželio 13 d., lietuvių motina — M. Bujauskaitė, Aštrulių km. Liudvino valsčiuje, pagimdžiusi didelį lietuvių, karštą savosios žemės patriotą, kuris išgyvenęs gana gražų amželi, kilęs pasisekimais (ypač biznierių srityje) iki padangių ir vėl smukęs žemyn, bet mirdamas — visvien paliko savęs vertą įpėdinį, deš, šiuo metu irgi mirusį, a. a. Adv. A. Olį, o taip pat — didelį mūsų tautai kultūrinį kraitį knygomis.

Jis išleides — net 131 knygą! Tai Amerikoje išleistos knygos. Be to, dar trys išleistos Lietuvoje. P. Jurgėlos teigimu, Olšauskas iš viso išleides apie 210,000 tomyrų pardavęs (savo ir svetimų leidinių) daugiau kaip 400,000 įvairiausių knygų! Jis paskleidė anais laikais daugiausia bemokslams mūsų tautiečiams arti pusės milijono lietuviškų knygų, kurių didesnę dalį jis pats vienas savo lėšomis išleido! Koks tai milžiniškas mūsų tautos knygynas, kuris apšvietė bei išlavino mūsų tautiečių protą ir ne vieną tūkstantį jaunuolių — nusiviliojo paskui save į mokyklas!

Ir šiandien, kaip minėtasis autorius teigia, nerastum nė vienos skaityklos ar knygyno, kur ne-

būtų Antano Olšausko išleistųjų knygų, knygelių.

O kas svarbiausia ir būdingiausia, kad A. Olšauskas — pats Ameriką pasiekė jokios mokyklos nebaigęs. Tik uolaus skaitymo dėka jis tapo didžiu ir minėtinu žmonaudojau.

"Lietuvą". Gale rašinio dar teks užsiminti ir apie jo gają, garbingą ir tikrai lietuvišką atžalą — sūnų a. a. Antaną Olį (sutrumpinusi pavarde, bet — lietuviškai sutrumpinusi).

Tad, kas gi — trumpai-drūtai —

Antanas Olšauskas

gumi, kaip garsusis mokslininkas — išradėjas Edisonas, žymus politikas A. Smith'as ir kiti pagarsėję "bemoksliai".

A. Olšauskas Lietuvoje jaunystėje, mokėsis rašyti (begandydamas) pats — ir mokėsis labai išradingai — "robinzonizmai": ant beržo žievės nusmailinta kieto medžio šakelė, nes rašomųjų priemonių šių dienų prasme — sunku buvo gauti...

Šalia to gausus ir garsaus "bemokslis" išleistųjų knygų, itin nuoširdžiai paminėtinas A. Olšausko kultūrinis darbas — laikraščio "Lietuvos" leidimas, kuris į jo rankas perėjo 1893 m. birželio mėn. nuo 24-tojo numerio.

Tuomet laikraščiai "Vienybė Lietuvninkų" ir "Garsas" tą įvykį paminėję maždaug, šiais žodžiais:

"Chicagos laikraštis "Lietuva" perėjo į Antano Olšausko rankas. Lenkiški žodžiai išvyti ir dabar "Lietuva" jau yra panaši į laikraštį".

Šitokie laikraščių komplimentai — suteikę Olšauskui daugiau energijos ir drąsos dirbti ir padaryti "Lietuvą" vertą tikrojo laikraščio vardo.

Pats laikraštis "Lietuva" buvo pradėtas leisti Chicagoy 1892 m. Taigi, šiemet, gražiu sutapimu, tiek pat metų (70) nuo "Lietuvos" pasirodymo, kaip tuomet (1933 m.) buvo 70 metų A. Olšausko amžiaus sukaktis. Sutapimas — visdėlto, dėmesio vertas, nes, kaip didysis mecenatas ir lietuvių veikėjas Amerikoje A. Olšauskas, taip ir laikraštis "Lietuva" — abu išvarę pažymėtiną kultūrinę vagą.

Pakalbėkime — nors trumpai — apie A. Olšauską ir jo leistąją

buvo tas A. Olšauskas? Ką jis veikė Amerikoje? O gi — ir vėl naudojames P. Jurgėla:

"70 metų laikotarpyje Antanas Olšauskas buvo ūkio darbininkas spaustuvės raidžių rinkėjas, dailidė, stiklius, keliaujantis lietuviškų knygų pardavėjas, (jau savo) laikraščio administratorius, knygvedys, laivokarčių pardavė-

Tai buvo 1919 metų vasarą prie Michigano ežero... Ant laivelio sėdi: Juozas J. Bachunas, Kulienė, Marija Bachunienė, Sofija Olšauskaitė-Bachunienė ir Antanas Olšauskas.

jas, žurnalistas, redaktorius, knygų vertėjas, rašytojas, laikraščio ir knygų leidėjas, bankininkas ir visuomenės veikėjas.

Taigi, išvardinta darbų visa eilė. Vieni iš tų darbų — nebuvo reikalingi nei didelės praktikos, nei didelio įgudimo, tačiau kiti — reikalavo didelio nusimanyimo ir ga-

bumų. Nors nėjęs ekonominių bei finansinių mokslų, tačiau labai puikiai ir sumaniai vedęs savo banko reikalus ir tinkamai susidorojęs su kitais specifiniais darbais.

O čia — pastraipėlė iš garbingo visokiariopos mūsiškės velklos veterano, B. K. Balučio, straipsnio apie A. Olšauską:

"A. Olšauskas gali būti laikomas tikru Chicagos lietuvių biznio tėvu. Jis plačiu mastu ir pavyzdžiu pradėjo skleisti tarp lietuvių, — tuomet dar neprityrusių, užguitų išeivių, geresnio ekonominio gyvenimo evangeliją; gelbėjo jiems atsistoti ant ekonomiskai tvirtesnį kojų ir užimti garbingesnę vietą tarpamerikonų ir kitų ateivių. Ne be savo intereso — tas suprantama. Bet tas ne kiek nemažina jo darbų reikšmės lietuvių visuomenės gyvenimui. Jo pavyzdžiu, žinoma, netrukus ir kiti pasekė, — sudidesniu ar mažesniu pasisekimu. Pasėkmė buvo ta, kad ištisos lietuvių kolonijos Chicagoje — ypač Bridgeportas, kur buvo A. Olšausko įmonės, — tapo kuone visai lietuviškomis: namai, įvairiausios rūšies bizniai buvo beveik išimtinai lietuvių rankose. Patys lietuviai ėmė daugiau gerbti save, suprastę savo vertę, ir įsigijo kitų pagarbos; pradėjo kovoti ir nuosekliai užiminėti tinkamą sau vietą kitataučių tarpe. Ir Amerikos lietuvių tarpe Chicago pradėjo vaidinti, nelyginant, sostinės vaidmenį".

Tai tiek apie A. Olšausko ekonominės srities nuopelnus Amerikos lietuviams. O apie kultūrinį jo veikimą — B. K. Balutis, tarp kita ko, taip rašo:

"Būdamas savo laiku įtakingo "Lietuvos" laikraščio, ėjusio apie 24 metus ir kartu daugybės knygų leidėju, jis buvo vienu stambiausių veiksmų, kellant Amerikos lietuvių kultūrinį gyvenimą. Jau vien to užtektų, kad jam būtų užtikrintas garbingas lapas Amerikos lietuvių išeivijos istorijoje".

Taipogi ir Juozas J. Bačiūnas, minimo leidinio leidėjas, anuomet savo žodyje teigė:

"Vienas iš žymesnių veikėjų mūsų išeivijos eilėse yra Antanas Olšauskas. Bergi jis dar gyvas, tad, kažin, ar visuomenė mato jo nuopelnus? A. Olšauskas veikė tais laikais, kada mūsų

išeiviai vos tik pradėjo busti po letargo miego ir svajoti apie geresnę rytojų. Jis gerai suprato kad kultūrinės ir ekonominės gerovės galima pasiekti tik apsišvietus — skaitant geresnius laikraščius ir knygas. Todėl jis beveik visą laiką ir energiją aukėjo mūsų liaudies švietimui — "Lietuvos" laikraščio ir lietuviškų knygų leidimui."

Iš J. J. Bačiūno, kaip leidėjo žodžio, sužinome ir, kad A. Olšauskas 1900 m. buvo aukštai įvertintas tarptautiniam civilizacijos ir kultūros centre — Paryžiuje, Tarptautinėje Paradoje, apdovanojant jį aukso medaliu už laikraščio ir knygų spaudą.

Gi Nepr. Lietuvos vyriausybė, už didelių nuopelnus lietuviams ir Lietuvai — jį — A. Olšauską — buvo apdovanojusi Vytauto Didžiojo trečio laipsnio ordinu.

O dabar, kaip būvau pažadėjęs nedidelis žvilgsnelis į A. Olšausko sūnų — Antaną Olį. Čia dera ir labai verta pacituoti pastraipėlę iš Antano Vanagaičio, kom-

(Nukeita į 4 psl.)

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS EARN OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4% SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

HOME AND REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE APLANKYKITE

PARAMA

MIDWEST MAISTO ir LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2515 West 69 St. Marquette Parke

Telef. RE 7-1731

SAV. J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia gėrimus pirkite tikrai pigiai!

TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ:

1. ASBACH URALT 5th 4.95
2. BISQUIT 3 star Cognac 5th 4.98
3. CHIANTI Imported Wine Quo. . 0.98
4. MARTINI or MANHATTAN KVORTA ... 5th 2.98
5. GERMAN BRANDY 10 metų senumo 5th 4.39
6. DUJARDIN GERMAN BRANDY 5th 5.29
7. LONDON DRY GIN 80 proof KVORTA 5th 3.59
8. KRON-BRANNVIN AQUAVIT 5th 3.98
9. IMPORT. PRANC. LIKERIAI 5th 2.98
10. BORDEAUX pranc. vynai .. 5th 0.98

Ir virš 100 rūšių užsieninių bei vietinių gėrimų žemiausiomis kainomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!

SVARSTYMAI IR NUOMONĖS

SAMPROTAVIMAI 'SROVIŲ REIKŠMĖ' VERTINANT

Veltui iki šiol tikėjimės skaitytųjų pasisakymų dėl V. Rasteno straipsnio "Srovių reikšmė", atspausdinto Dirvos 40 numerio. Atrodo, laukė jų ir Dirvos redakcija, atspausdindama jį "Svarstymai ir nuomonės" skyriuje.

V. R. keliamos mintys perorganizuoti ALT'ą nėra naujos. Daugelis Amerikos lietuvių pritarė, kad tas perorganizavimas yra ne tik būtinas, bet ir nebeatidėliotinas.

Mes neneigsiame V. R. iškeltos srovių reikšmės visuomenės veikloje, jos reprezentacijoje, bei lietuviškos spaudos išlaikyme, tačiau tenka suabejoti, ar dar didesnis lietuvių išdiferencijavimas būtų tikslingas. Tai neabejotinai įvyktų, jei ALT'as priimtų sekantį V. R. siūlomą "principinį nutarimą": "ALT'os įstatai pakeistini taip, kad šalia ligi šiol Taryboje dalyvaujančių srovių - organizacijų atstovų joje galėtų dalyvauti ir kitų Tarybos veiklos sritimi suinteresuotų bei joje reikštingų pasirengusių sambūrių deleguoti atstovai, kaip lygiateisiai nariai Vykdomojo Komiteto rinkimuose ir kitų reikalų sprendime".

PRO LAIKO DULKES...

(Atkelta iš 3 psl.)

pozitoriaus ir "Margučio" leidėjo bei redaktoriaus straipsnio. Jis rašė:

"Olšauskas ir Olis - tai graži sutartinė. Gražus pavyzdys jaunajai lietuvių kartai.

"O vis dėlto atsiranda žmonių, kurie sako, kad Amerikos lietuviai už kiek laiko jau išnyks. Gal būti. Betgi išnyks pirmiausia tie, kurie taip kalba. Tokias kalbas skleidžia dažniausiai, toki veikėjai ir lietuvių švietėjai, kurie patys gėdinas į savo vaikus lietuviškai prakalbėti. Jie savo vaikus auklėja tik taip, kad būtų ištikimi tik šiai valstybei. O pati tautybė - jiems yra svetimas dalykas.

"Betgi Antanas Olšauskas kitaip savo sūnų auklėjo. Jis išauklėjo jį ir savo tautai ir šiai valstybei ištikimą.

"Už tokį sūnau auklėjimą ir kitus didelius nuopelnus mūsų tautai aš ir gerbiu senuką Antaną Olšauską".

Apie Antano Olšausko sūnį, Antaną Olį, taipogi reikėtų parašyti ir išleisti nemažesnį leidinį, kaip apie jo garbingą tėvą, nes toji asmenybė - nemažesnės pagarbos verta, kaip jo tėvas. Jis gimė, augo ir išsimokslino Amerikoje, bet niekad, o niekad nepamiršo savo tėvų gimtojo krašto - Lietuvos ir veikė jos labai iki mirties.

Tik ateitis galėtų parodyti, ar toks šios rezoliucijos įgyvendinimas klausimą išspręstų, ar jį tik dar labiau supainiotų.

Reformas darant ar nevertėtų į reikalą pažūrėti giliau ir iš esmės? Pažūrėti į dabartines ALT'ą sudarančias ir šalia jo egzistuojančias sroves - sroves ir gal pavyktų, neesminius skirtumus pašalinus, prieiti prie natūralaus ir dabarčiai labiau atitinkančio persigrupavimo. Mintis, prisipažinsime, taip pat nėra nauja, bet ALT'o reformų siekiant darosi labai aktuali.

V. R. rašo, kad dabartinės partijos yra tik atspindžiai partijų, veikusių kadais Lietuvoje. Tikime, skaitytojas atleis, jei trumpai žvilgtelėsime į praeitį.

Prieš Pirmąjį Pasaulinį karą Lietuvos laisvinimo darbui buvo labai sunkios sąlygos: veikėjai persekiojami, spausdinto lietuviško žodžio, susirinkimų laisvė suvaržyta. Buvo dirbama mažose grupėse daugiausia saugumo sumetimais. Tų sambūrių branduoliai ir liko kaip ir užuomazga politinėm partijom Nepriklausomybės atgavus. Per dvidešimt du nepriklausomo gyvenimo metus jos nespėjo kaip reikiant išskristalizuoti ir neesminius skirtumus suderinti, atseit, tu partijų skaičių išretinti. Juo labiau, kad, atvirai kalbant, po kelių laisvo gyvenimo metų, pilnutinis partinis pasiskirstymas valstybiniame gyvenime buvo ir visai išjungtas. Neatlikdamos valstybinių funkcijų tos partijos negalėjo tobulėti. Šiandien, Nepriklausomybės netekus ir gyvenant išeivijoje, yra dar sunkiau ugdyti pilnutinę partinę ideologiją, rūpintis prieaugliu ir atlikti kitas, politinė partijai privalomas funkcijas. Sunku išeivijoje įsivaizduoti būsimos laisvos Lietuvos ekonominę koncepciją, net vienokią ar kitokią parlamentarinę santvarką. Tam lemiamas žodis priklausoma krašte pasilikusių daugumos valiai. Tai jų šventa pareiga ir jų teisė. Taigi politinės partijos taip ir paliko be vyriausios savo paskirties: formuluoti krašto socialinę ir ekonominę programą, patrauklesnę kaip galima didesnei Lietuvos piliečių daliai.

Šiandien, tačiau, mes turime daug geresnės sąlygas, negu jas turėjo Lietuvos Nepriklausomybės kovotojai prieš Pirmąjį Pasaulinį karą. Mes galime laisvai savo nuomonę reikšti per spaudą, susirinkimus ir t. t. Ar nebūtų laikas rimtai apsidairyti ir paieškoti kas mus riša, o ne skiria. Nejaugi iš tiesų mums reikia 4-5 srovių atstovauti "dešiniam sparnui", beveik tiek pat "kairiajam" ir nedaug mažiau "viduriniam". Kas sudaro V. R. straipsnyje minimus sambūrius, be mūsų čia išvardintų

pagrindinių srovių? Jeigu tokių išties yra, ar jie, praplatinant tų trijų pagrindinių srovių ideologijas, negalėtų sutilti? To tikrai šiandien atsieta, jei kiekvienas pradėtų nuo savęs savo srovės, nuo širdies ieškodami kelių ir atkakliai verždamiesi į platesnę srovę, visados atsimindami ieškoti kas mus riša, o ne skiria. Visi tariaimi skirtumai sutirps kaip rytmečio rasa saulei patekėjus, jei to sieksime vardan Lietuvos išlaisvinimo kovos sustiprinimo, nepaisydami asmeninių potroškių.

Srovių skirtumai išnykus, plačios ir prie dabartinio gyvenimo sąlygų prisiderinusios srovės lengviau suras kalbą ir bendras veikimo gaires ne tik ALT'oje, bet ir santykiuose su diplomatiniais pasiuntiniais ir VLIK'u. Svarbiausia, suras bendrą kalbą Lietuvos laisvinimo darbe. Jei nežvilgtelėsime pirmą pirmiausia ar tai Jonas ar Petras daro, bet tai, ką ir ar gerai daro - nereikės ieškoti nei kelių kaip naujas besisireiškiančių grupes pritraukti, nes jau jos bus kartu su mumis ir dirbs produktų darbą. V. R. pripažįsta, kad lietuviškieji laikraščiai JAV vos galą su galu suveda. Visiems trūks-

ta bendradarbių, rėmėjų ir skaitytųjų. Iš kitos pusės mums atrodo kad didelė dalis skaitytųjų dabar pasigenda tuose laikraščiuose daugiau straipsnių, analizuojančių padėtį Lietuvoje, pasigenda kultūriniais klausimais rašinių, diskusijų ir t. t. Skaitytojas žino, kad lietuviškam laikraščiui JAV yra sunku konkuruoti su vietine spauda dėl aktualių politinių žinių perdavimo. Jis to ir nereikalauja iš savo laikraščio, nes T.V. radijas ir anglišką spaudą tų žinių duoda pakankamai. Daugelio skaitytojų nuomone, iš lietuviškų laikraščių laukia gilesnio komunizmo pagnarinėjimo, jo užmačių demaskavimo. Lietuvos praeitis, jos kultūrinės ir ekonominės problemos ir lietuviškumo išlaikymas turėtų būti niekad neišsamišamos temos lietuviškam laikraštyje. Tą gali padaryti tik plačios ideologinės apimties laikraštis, sutelkęs kaip galima didesnę būrį skaitytojų ir bendradarbių.

Jeigu dabartinis partijų skaičius praretėtų, lengviau galėtų susijungti ir periodinė spauda. Praskleidus siauras ideologines uždangas, nagrinėjant visiems lietuviams rūpimus klausimus ir nesileidžiant į asmenišką peštytynę per laikraštį ar jo užkulisuose, pasitarnautume daug daugiau ne tik lietuviškai spaudai, bet ir jos skaitytojams.

Dr. A. Butkus

JAUNIMĄ GINANT

A. L. Bendruomenės sumanymu, Brooklyne buvo surengtas "Šiaudinis teismas", kuriame buvo sprendžiama lietuvių jaunimo byla.

Teisybė, kad per milijonus metų, bekalindamos jaunimą, vyresniosios kartos karčių ašarų ir rašalo spėjo išlieti ištisas marias. O kiek jų dar bus išlieta? Jaunimas kaltinamas dėl stokos idealų, moralės kritimo, nusi-kaltimų daugėjimo ir t. t.

Jei jau taip blogai tai galima pasakyti labai trumpai, kad kaltė daugumoje priklauso mums, o ne vien jaunimui. Mes sudarom apys-tovas, kuriose jis auklėjasi.

Galima drąsiai tvirtinti, kad sumaterialėjimas, stoka savigarbos, tinginystė, nesugyvenimas šeimose ir kitokie blogi palinkimai vyresniųjų tarpe persiduoda jaunimui.

Ar ištikrųjų dabar jaunimas yra blogesnis, negu buvo prieš 20, 50 ar 100 metų? Ar yra kokia galimybė patikrinti?

Mokslininkai sako, kad "surbrendimo ieškojimo" problema jaunimo tarpe nėra pasikeitusi nuo civilizacijos istorijos pradžios.

Aiškinimas, kad dabartinė jaunimo karta yra blogesnė už ankstesniąsias neatitinka tiesai, nes neturim objektyvių davinų palyginimui. Asmeniškai atsimi-

nimai visuomet yra subjektyvūs ir nuo senų laikų tebekartoja-ma: "mūsų laikais buvo kitaip", "geresnis buvo jaunimas", "kitoks buvo jaunimas" ir t. t.

Brendantis jaunimas ieško savo vietos visuomenėje. Brendimas ir yra jaunam žmogui su-

radimas rolės, kurią jis visuomenėje privalės suvaidinti. Faktas, kad dabartinėje civilizacijos gadynėje, fizinį subrendimą jaunimas įgauna sulaukęs 14-15 metų amžiaus, o pilietines teises tik 21 metų sulaukęs, nors kariuomenėn imami 17-18 m. amžiaus.

Prie viso to dar pridėkim suaugusių pasaulio pagamintus filmus, kuriais vaikus "auklėjame" nuo pat mažens - televizijos ir kino ekranais, kurių paveikslai nebūna tikrenybe; kaip didelės meilės neišsipildęs sapnas, stebulingai žavios moterys viliojančios vyrus ir kitokie dalykai, tiesiog užburiantieji jaunimą.

Reikia tik stebėtis, kad tokiose aplinkybėse bresdamas, mūsų jaunimas nėra blogesnis, negu galėtų būti.

Ar situacijos supratimas, visos tos studijos, anketos, statistikos, "šiaudiniai teismai",

duoda mums į rankas ginklus? Ar galime padėti pagerinti?

Taip! Visuomenės opinija ne tokia kritiška akimi žiūri į jaunimą kuris tuokiasi 18-19 metų amžiaus sulaukęs. Gal ateiityje, pagal gyvenimo aplinkybes, vyriausybės bus priverstos išdirbti nuostatus dėl darbų aprūpinimo ir atitinkamo atlyginimo pradedantį gyventi naujai kartai.

Iš savo pusės privalome suprasti, kad auklėjimas be sistemos, be jokios drausmės ir apgaulingi filmai, ateities gyvenime jaunimui nepadės, kad meilė - ne visko palaima, ir dileriai meilės neatstos. Būdami visuomenės dalimi, kiekvienas mūsų visuomenę formuoja. Jaunimas bus toks, kokią mes išauklėsime. Ne-kaltinkim jaunimo, nerenkim jam "šiaudinių teismų" - daugiau kaltinkim save.

K. M. Juozas Šarūnas

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS
REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanavskas, Pres.

Vertė J. P. PALUKAITIS

(18)

TREČIAS SKYRIUS

— Janscis! — sušuko Michaelis Reinoldas, kuris pašoko, pats to nepastebėdamas ir nenorėdamas. Pirmą kartą nuo to momento, kada pateko į vengrų policijos rankas, dingo jo įsistudijuoto abejingumo kaukė, akyse sužibo viltis, kuri, kaip jis jau tikėjo, buvo dingusi visiškai. Jis šoko dviem staigiais žingsniais link mergaitės tuo pat metu graibstydamas savo antklodę, kuri grąsino nukristi. — Ar jūs pasakėte Jansci? — paklausė jis.

— Kas atsitiko? Ko norite iš manęs?

Mergina, kuri iš karto, Reinoldui šokant link jos, buvo pasitraukusi į šalį, dabar stovėjo prie Sendoro, paėmusi jo ranką. Milžino artumas jai gražino pasitikėjimą, baimės išraiška iš jos veido dingo, ji ilgiau pasižiūrėjo į Reinoldą ir linktelėdama tarė: — Taip, aš pasakiau — Jansci.

— Janscis, — lėtai kartojo tą žodį Reinoldas, kiekvieną garsą pabrėždamas, lyg žmogus, kuris negali kuo patikėti, nors būtinai nori tikėti. Jis perėjo kambarį, jo veide vis dar tebesirūgiant vilčiai ir abejonėi, ir sustojo prieš vyrą, kurio rankos buvo nusėtos žaizdų pėdsakais. — Ar tamstos vardas tikrai yra Janscis? — dar kartą

paklausė Reinoldas.

— Taip, aš vadinuosi Janscis, — pasakė vyras, kurio akys ramiai ir tiriančiai stebėjo Reinoldą.

— Vienas keturi vienas keturi vienas aštuoni du, — Reinoldas atidžiai stebėjo vyrą, ieškodamas jo veide mažiausio pritarimo, patvirtinimo. — Ar atitinka?

— Kas turi atitikti?

— Jei tamsta esi Janscis, tai numeris yra vienas keturi vienas keturi vienas aštuoni du, — pakartojo Reinoldas. Atsargiai ir nesusidurdamas su jokių pasipriešinimu, jis paėmė vyro kairiąją ranką, pastumdė aukštyn rankogalį ir žiūrėjo į melsvą tatuiruotę rankos rieše: 1414182 — skaitmenys buvo ryškūs ir aiškūs, tartum vakar įtatuiruoti.

Reinoldas atsėdė ant rašomojo stalo krašto, pamatė ten gulintį cigarečių pakelį ir išsikratė vieną cigaretę. Reinoldas įžiebė degtuką ir ištiesė jam, už ką Reinoldas dėkingai linktelėjo; jis nežinojo, ar pats būtų galėjęs tai padaryti, nes jo rankos labai stipriai drebėjo. Kambario buvo taip tylu, kad užsidegančio degtuko čirškimas atrodė keistai garsus. Tylą pagaliau nutraukė Janscis.

— Atrodo, kad tamsta ži žinai apie mane? — paklausė jis draugiškai, bet ir išsukiančiai.

— Aš žinau gana daug apie tamstą, — pasakė Reinoldas. Jo rankų drebinėjimas pamažu atslūgo, jis pradėjo atgauti savo pusiausvyrą, bent išoriniai. Jis apsidairė ir pamatė Szendro, Sendorą ir mergaitę su nervingai mirksinčiomis akimis, kurios jį stebėjo iš dalies nustebešios, iš dalies abejodamos. — Ar jie tamstos draugai? Žmonės, kuriais tamsta visiškai pasitiki? Ir jie visi žino, kas tamsta esi? Noriu pasakyti, kas tamsta iš tikrųjų esi?

— Jie žino tai. Tamsta gali atvirai kalbėti.

— Janscis yra Iljurino slapyvardis, — tai skambėjo, lyg Reinoldas kartotų, ką atmintinai išmokęs; iš tikrųjų taip ir buvo. — Generolas majoras Aleksis Iljurinas. Gimęs Kalinovkoje, Ukrainoje, 1904 spalio 18. Vedęs 1931 birželio 18. Žmonos vardas Katarina, dukters vardas Julija. — Reinoldas pasižiūrėjo į mergaitę. — Tai ji turėtų

būti Julija, nes amžius, kaip atrodo, atitinka. Pulkininkas Macintoshas prašė pasakyti, kad norėtų atgauti savo batus. Ką tai turi reikšti, iš tikrųjų nežinau.

— Tai senas mudviejų juokas, — Janscis apėjo stalą, atsisėdė kėdėn ir šypsodamasis atsilosė. — Taip, taip, tai mano senasis draugas Petras Macintoshas tebėra gyvas. Ir tamsta, kaip atrodo, dirbi jam, misteri — hm —

— Reinoldas. Michaelis Reinoldas. Taip, aš dirbu jam.

— Papasakokite, kaip jis atrodo, — balsas dabar buvo vienu niuansu paastrėjęs, tačiau šis pasikeitimas nebuvo ryškiai pastebimas. — Veidas, ūgis, drabužiai, biografija, šeima — viskas.

Reinoldas padarė tai. Jis kalbėjo penkias minutes be pertraukos, ligi Janscis pakėlė ranką.

— To užtenka. Tamsta, be abejonės, jį pažįsti, jam dirbi, ir neabejotinai esi tas, kuriuo dabar vadini. Tačiau Macintoshas rizikavo, gana smarkiai rizikavo, ir tai nepanašu į mano senąjį draugą.

— Tamsta manai, kad, jeigu jie mane būtų sugavę ir privertę kalbėti, tai aš būčiau išdavęs tamstą?

— Tamsta turi greitą orientaciją, jaunuoli.

— Ne, pulkininkas Macintoshas visiškai nerizikavo, — pasakė Reinoldas. — Tamstos pavardė ir numeris — tai buvo visa, ką aš žinojau. Kur tamsta gyveni, kaip tamsta atrodai — to net nenujauchiau. Jis man net nepasakėjo apie žaizdų pėdsakus tamstos rankose; iš jų būčiau tamstą tuoj pat pažinęs.

— Tad kokių būdu tamsta tikėjaisi su manimi susiršti.

— Aš turėjau vienos kavinės adresą, — Reinoldas paminėjo vardą. — Tai esanti nepatenkintojo elemento susitikimų vieta, pasakė man Macintoshas. Ten turėjau aš kiekvieną vakarą prie to paties stalo sėdėti ir laukti, kol būsiu užkalbintas.

— Ir jokių atpažinimo ženklų? — pasakė Szendro, klausimą labiau pabrėždamas pakeltais antakiais, negu balso intonacija.

(Bus daugiau)

Išpūdžiai iš Kalifornijos prabėgšmais

Ar verta gyventi Kalifornijoje? Tikrai verta. Ne tikrai seniams — pasinaudoti sveiku poilsiu, bet ir turtuoliams — pelningai pritaikinti savo kapitalus, ir visokių sričių darbininkams — lengvai priderinti įvairius gabumus ir geresnių sveikatiečių bei malonumą ieškotojams — surasti nuolatinę, svajojamą per metų metus saulę, maudynes, sportą ir pramogų gaušybę.

Pasižvalgius Los Angeles mieste ir apylinkėse, pasirodo, kad gyventojų skaičius greitai auga: miesto ribose skaitoma apie 2,000,000 gyventojų, o su artimais priemiesčiais — jau peržengta per 6,000,000. Iškeltieji aukštyn plentai pui-

kiai išvingiuoti, išraižyti ir iškryžiuoti nepaprastu tirštumu, įmantriais mazgais, įvairiausiomis kryptimis. Jeigu subėga į kryžkelę ne pora ar trejetas, bet ir daugiau plentų, tai vis dėlto jie neužsitvenke, tiltų, tunelių arba viadukų pagalba vėl bėga tolyn. Tokių patogumų dar nei New Yorkas, nei Chicago neturi. Užtat ir atstumai iš bet kurios vietos į kitą, lyg tolokai esančią, matuojami dažniausiai "vienu pusvalandžiu". Įvairiose gi vietose ir beveik aplinkui beriošga kalnai, kalneliai ir kalnynai ypatingai puošia vietovę. Gazdinančios nuosėdos ar grimzlės vargina tik kai kurias miesto dalis ir ne pastoviai, retai kam tegrau-

žia akis ar apsunkina alsavimą. Daugelis namų turi jaukias pavėnes — patios — ir jau įeina madonprivatūs šildomieji baseinai.

Saulė ir giedras sausas oras gaivina. Todėl gyventojų nuotaika atvejų atvejais šviesesnė, linksmesnė, negu kur kitur. Nusiteikimai viešumoje dažniausiai mandagūs, malonūs, paslaugūs. Susikrimitusių, susiraukusių veidų beveik nematyti.

Atrodo, kad ir lietuviai ten gražiai savo tarpe sugyvena ir mažai besipeša. Svarbus centras — šv. Kazimiero parapija, kad ir kartais nelengvais energingo klebono kun. J. Kučingio žygiais bei darbais, auga, kaip ant mielių. Kas dvi savaitės leidžia gana plačių polėkių žinias.

Visi didžiujasi, turėdami savam lizde prof. M. Biržišką, didžiųjų nuopelnų Tėvynės Sūnų, daug dirbantį, o vis dėlto kartais susirinkimus bei iškilmes lankantį. Dabar ten pat gyvena ir jo brolis prof. V. Biržiška.

Kuchel-Lipscomb rezolucijai remti komitetas, pakeitęs savo vadą Americans for Congressional Action to Free the Baltic States, sėkmingai plečia savo veiklą nenuilstančių veikėjų L. Valiuko, A. Skirriaus, J. Juodelės, A. Petrausko, dr. Pamataičio, J. Gliaudos, J. Kojelio ir daugybės kitų jėgomis. Šiaip nemaža aktyvumo rodo ALT skyrius, Tautinės Sąjungos sk., pirmininkaujamas A. Mažeikos, kitos politinės grupės, ateitininkai, profesinės organizacijos ir kitokios.

Lietuvių Dienos imponuoja savo rinkiniu turiniu, įtikinamai reprezentuoja dviem kalbom mūsų reikalus ir siekius po platųjį pasaulį, mūsų poeto B. Brazdžionio ir A. Skirriaus vadovybėje. Be to, kitur mūsų spaudoje bendradarbiauja losangeliečiai Br. Raila, J. Gliuda, St. Žymantas, J. Kojelis, J. Tininis, Alė Rūta, J. Kaributas ir kiek rečiau kiti.

Šia proga reikėtų paminėti ir balandžio 14 d. literatūros vakarą, J. Tininio vadovautą, kur, be jo paties, irgi savo kūrinius skaitydami pasirodė J. Gliuda,

J. Švaistas, A. Mironas, A. Gustaitis, R. Dapšienė, Z. Balvočienė, D. Mitkienė, A. Gričius ir Pr. Visvydas. Čia prisirinkome įvairių išpūdžių: tiek kūrinių turinio ar pobūdžio atžvilgiu, tiek — jų atlikimo. Salė buvo tiek pilna, kad net sėdimų vietų pritrūko.

Komp. Br. Budriūnui pavyko pasiekti gana didelio laimėjimo, parengus ir dirigavus išpūdingam religiniam koncertui, atliktam nemažai ir gerokai išlavinto choro. Balandžio 8 ir dar kartą, balandžio 15 d. buvo atlikta T. Dubois kantata — Septyni paskutiniai Kristaus žodžiai. Klausytojus paveikė stipriai. Įdėta daug darbo. Solo giedoto B. Reivydaitė, I. Dabšys ir V. Šaras — dar besimoką solistai. Vargonais grojo O. Metricks.

Įdomiai bręsta Los Angeles Lietuvių Dramos Sambūris. Kantrybės ir entuziazmo netrūksta. Vadovauja G. Velička ir J. Kaributas. Iš mums pažįstamų buvusių clevelandiečių dalyvauja visada judrus ir kupinas iniciatyvos Vl. Gilyls, patirties ir energijos pilna J. Pėterienė ir M. Mackialienė.

Atkakliai progasuoja pasizymėjus šokėjas J. Pudožiūnas ir jo baleto studija.

Dar minėtinas Dailiųjų Menų Klubas, BALF, Ramovė, Birutės draugija, pirmaujant E. Skirmantienei, ne mažiau veiklūs skautai... Argi įmanoma visus gajuosius lietuvių židinius įvardinti?

Privačiai teko sutikti bei aplankyti, kiek laikas leido, senus bičiulius ir pažįstamus, kurių daugelis jau užmiršo savo buvusias nuolatinės ligas ar negalias; K. Rusteikiene su šeima, Chodakauskiene, besirengiančią keliauti pas sūnų, Dobkevičienę su šeima (drūtais vaikučiais), plk. Andrašiūną, talentingai kuriantį patogioje tapybos studijoje, savo namuose, su šeima, visados visur skubantį plk. Andrių, mjr. Muchlį su šeima, mokytoją Petrą, neseniai palaidojusią savo vyrą — gydytoją, Gilį sen. ir dar visą eilę kitų.

Visa tai malonu. Bet būtų dar maloniau, jeigu toliau klestinti kolonija padidintų aiškiai susklestėjusios Dirvos skaitytųjų skaičių.

Vladas Braziulis

Lietuvių, amerikiečių ir lenkų susitikimas Stanforde, Calif. Priešyje sėdi: prof. Sidney Hook ir prof. St. Žymantas; antroje eilėje: ponija Hook, p. Milašienė, D. Railienė, Rasa Gimbutaitė. Stovi: Česlovas Milašius, Bronys Raila ir Dr. Marija Gimbutienė.

Neringos Railaitės nuotrauka

Susitikimai su naujais bičiuliais

Velykų metu trejetai dienų teko pavažiuoti San Francisco link aplankyti mūsų maloną giminaite, archeologę Dr. Mariją Gimbutienę, kuri Stanforde universiteto paunksmėje dirba Center of Advanced Studies savo mokslinius tyrinėjimus.

Kad keliotė būtų įdomesnė, pasikviečiau du draugu: prof. Stasį Žymantą iš Los Angeles ir rašytoją Juozą Švaistą iš Santa Monikos. Išskeliau anksti rytą, Pacifiko ir pavasario žaliuojančių pakalnių vaizdais gėrėdamiesi, pro Santa Barbarą, Carmel, Monterey, Santa Cruz, Palo Alto, vėlai vakare pasiekėme Menlo Park (30 mylių į pietus nuo San Francisco), kur laukė mūsų šeiminkės Marijos Gimbutienės viešnagė.

Kitą dieną pavizitavę San Francisco su Aukšniais Vartais, vakare laukėme iš anksto numatytų dviejų svečių, su kuriais susitikti buvo tiek toli važiuota. Vienas iš jų, New Yorko Universiteto filosofijos profesorius Sidney Hook, vienas iš pačių žymiausių antikomunistinių Amerikos kovotojų intelektualiniuose sluoksniuose, šiuo metu čia naudojasis tokia pat moksline stipendija, kaip ir M. Gimbutienė. Antrasis — Česlovas Milosz (Milašius), Lietuvoje gimęs ir vaikystę praleidęs žinomas lenkų egziliinis rašytojas, poetas ir essayistas, da-

bar Berkeley Universitete dėstąs lenkų literatūrą.

Abu susitikimai ir pažintys buvo labai įdomios ir naudingos. Per daugelį vakaro vaišių ir ilgos nakties valandų plačiai išsikalbėta su Sidney Hook apie Amerikos nuotaikas, liečiančias pavergtas tautas, ir apie lietuvių tautos padėtį, kuri pasirodė profesoriumi neblogai pažįstama. Jo moralinė parama Lietuvos laisvės reikalui neabejotina, ir tektų tik apgailėstai, kad New Yorko su juo ligšiol iš lietuvių pusės nebuvo palaikyti kontaktai.

Gi su Česlovu Milošu, gal plačiausiai tarptautiškai šiuo metu pasireiškusi lenkų egziliiniu rašytoju, kiekvienam lietuviui laikraštininkui, rašytojui ar kultūrininkui visuomet būtų įdomu pasikalbėti. Tai vienas iš tų jau beveik išnykusių, tačiau mūsų praeityje dažnų dvilypių asmenybių, kuris pats kelis kartus mums pareiškė, kad esąs gentis lituanus, natione polonus. Gabus rašytojas įmantrus mintytojas, neblogai pažįstas Lietuvą ir jos kultūrinius, draugiškas savo gimtinę, dar moką kiek ir lietuviškai, savo išvaizda ir manieromis žymiai daugiau lietuviškas, negu lenkiškas. Tegu tos pažintys nenutrūksta.

B. Raila

LOS ANGELES LIETUVIŲ ŽINIOS

* ALEKSAS KORŽENIAUSKAS, 49 metų, mirė balandžio 30 d. ir gegužės 3 d. palaidotas Hollywoodo kapinėse. Lietuvoje jis buvo Petrašiūnų popieriaus fabriko vyr. buhalteriu, vėliau dirbo kitose prekybos įstaigose, Automobilių lenktynėse apie Lietuvą A. Korženiauskas buvo laimėjęs pirmąją vietą. Liko žmona Rėja Korženiauskienė-Bandzevičiūtė (Kauno ūkio Banko direktoriaus K. Bandzevičiaus duktė) ir duktė Olga, A. Korženiauskas Burbank, Calif., turėjo metalo apdirbimo įmonę.

* ALTO SKYRIAUS VALDYBA jau yra gavusi iš Alto centro raštą, kuriuo reikalaujama skyrių atsiskaityti iš surinktų pinigų. Esą Altas yra inkorporuota organizacija, surinkti pinigai gali būti naudojami tik pagal statutą, o ne saivališkai. Los Angeles Alto skyrius gali savo veiklos reikalams pasilaikyti tik \$250, o visi kiti turi būti siunčiami centrui. Nutarimas nesiųsti centrui pinigų sakoma buvęs neteisėtai padarytas. Alto skyriaus valdyboje jau kalbama, jog centrui pinigų reiks siųsti.

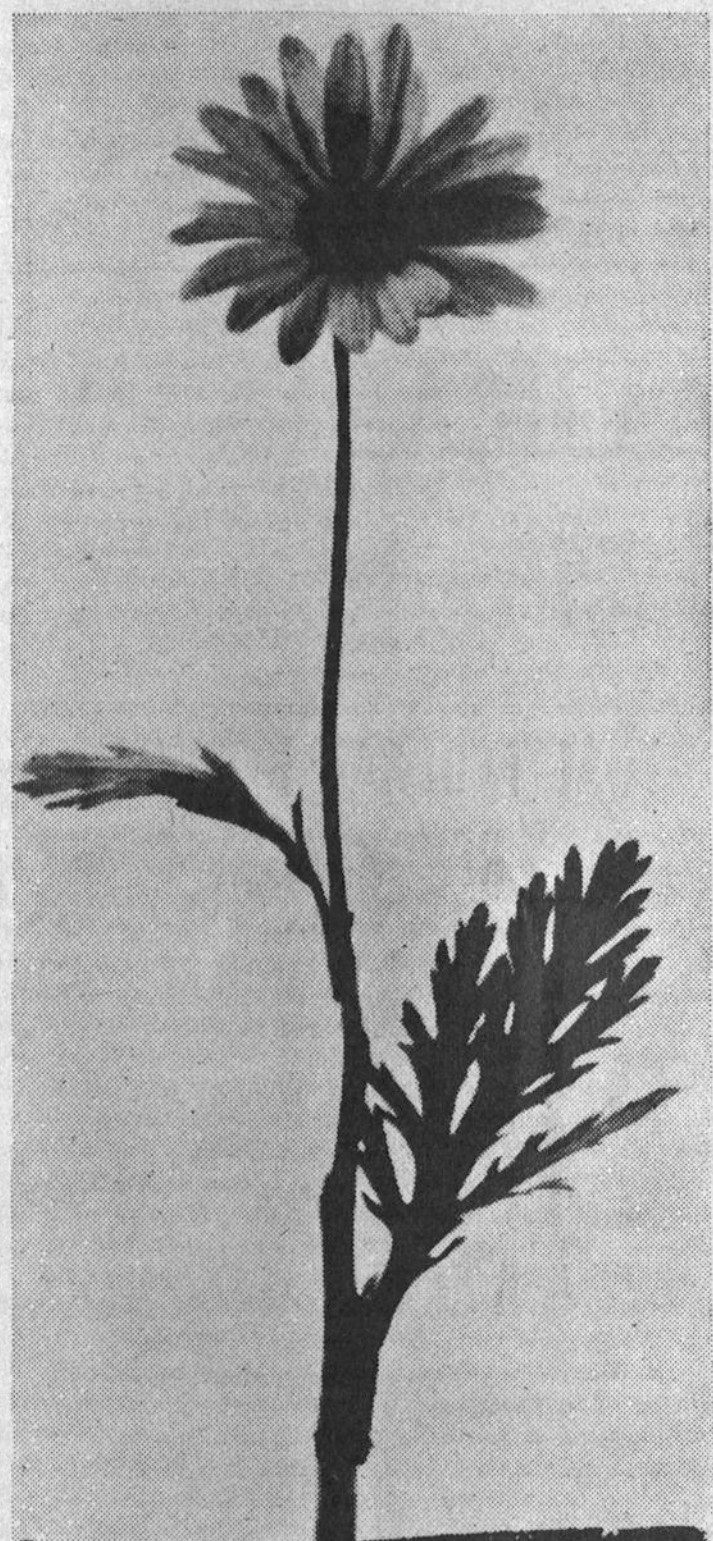
* SLA 75 kuopa, kuri kasmet skiria auką Alto reikalams, ge-

gužės 6 d. susirinkime priėmė protesto, nutarimą, kad vietinis Alto skyrius nesiųs centrui pinigų. Nutarė kreiptis į Alto centrą, kad imtųsi priemonių Los Angeles Alto skyrių sudrausti.

* ALENA DEVENIENE, MYKOLAS DEVENIS — IR PETRAS MORDUS išrinkti delegatai į SLA seimą, kuris įvyks liepos 9-13 d. Newark, N.J. Seimo rengimo komiteto pirmininku yra A. S. Trečiokas, Mikas Klimas pirmininkauja seimo programos leidinio komisijai, Losangeliečių SLA kuopa paskyrė seimo rengimo komisijai išlaidoms \$15.

* LEOKADIJA IRSTASYSKULVINSKAI, persikėlė iš Rockford, Ill., į Los Angeles. Per J. Kuterio namų pardavimo įstaigą pirklo namus, Kulvinskai yra SLA kuopos nariai.

(KJ)

Gaivinanti perspektyva ...su pastoviu gaziniu oro vėsintuvu

Gaivink gyvenimą pastoviu gaziniu oro vėsintuvu. Jausiesi patogioje vėsumoje karščiausiam orui esant, malonioje šilumoje žiemos metu. O sveikatingumai! Gi gasas vėsina ir šildo jūsų namą, pigiau, nei bet kuri kita pavienė vėsavimo-šildymo sistema. Dėl informacijų apie gazinį oro vėsintuvą esamame name ar naujai statomame, kviesk vietinę East Ohio Gas Company įstaigą nedelsiant. Arba siųskit paštą užpildę žemiau duodamą kuponą.

The East Ohio Gas Company, Dept. AC-1
1717 East Ninth Street
Cleveland 14, Ohio

I am interested in gas air conditioning. Please have your representative call on me.
My home is _____ years old. ☐ I am building.

Name _____

Address _____

Phone _____

THE EAST OHIO GAS COMPANY

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkainavimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345

13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DAILIDĖ,

lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus vedėjas.

LIETUVIŠKI SORIAI, JUODA DUONA. AUKŠČIAUSIOS RŪŠIES RŪKYTI KUMPIAI. DESROS IR SKILANDŽIAI PIGIOMIS KAINOMIS GAUNAMI KRAUTUVĖJE

MARTHA & PETER LISAUSKAS

6409 56 ROAD, MASPETH 78, N. Y.

Telephone: TWaining 4-8087

Prekes siunčiame ir per paštą.

ISKIRPKITE IR ATSIŪSKITE ŠĮ KUPONĄ

Prašau atsiųsti _____

Nurodykit prekę _____

Nurodykit adresą: _____

Name _____

No. _____ Street _____ City _____ State _____

Worcesterio Meno Mėgėjų Ratelio choras su dirigentu muziku J. Beinorium. Choras su nauju repertuaru pasirodys savo metiniame koncerte gegužės 19 d. 7 v.v. Elks Home salėje, 39 Elm St., Worcesteris.

PABALTIEČIŲ SPORTO FEDERACIJOS VEIKLA

Š. Amerikos Pabaltiečių Sporto Federacija yra numatiusi tęsti savo veiklą kaip ir iki šiol. Federacijai 1962 m. vadovauja pagal eilės tvarką latviai. Pirminku yra žinomas latvių sporto veikėjas V. Baumanis.

Lietuvių sekciją PSF je tvarko tiesioginiai pats FASK-tas. Oficialūs mūsų atstovai PSF-jos Centriniam Komitete yra A. Bielskus ir Elvyra Vodopalienė.

* Pabaltiečių Krepšinio, Tinklinio ir Stalo Teniso 1962 m. pirmenybės įvyks š.m. gegužės 26-27 d., Long Branch, New Jersey.

Varžybas rengia latviai. Programoje: krepšinis vyrams ir jauniems; tinklinis vyrams ir moterims; individualinės ir komandinės stalo teniso varžybos vyrams ir moterims.

Visose komandinėse varžybose paskiras tautybes atstovauja jų rinktinės. Lietuvių rinktinės sudaro atitinkamų sporto šakų komitetai, FASK-to pavedimu. Individualinėse stalo teniso vyrų ir moterų varžybose dalyvavimas yra atviras visiems ŠALFASS-gos nariams, FASK-tui leidus. Dalyviai registruojasi iki š.m. gegužės 15 d., FASK-to, per klubus ar tiesioginiai.

* Pabaltiečių lengvosios atletikos, plaukymo, lauko teniso ir futbolo 1962 m. pirmenybės numatomos š.m. liepos 14-15 d., Udora, Ont., netoli Toronto. Varžybas rengia estai.

Lengv. atletikos, plaukymo ir individualinės lauko teniso varžybos bus vykdomos vyrų ir moterų klasėse. Varžybos yra grynai individualinio pobūdžio ir jose gali dalyvauti visi ŠALFASS-gos nariai aprobuti FASK-to.

Dalyvių skaičius neapribojamas. Dalyvių registracija atliekama per sporto klubus ar tiesioginiai FASK-te, iki š.m. liepos 1 d. Išsami programa ir kitos informacijos bus išsiuntinėtoms klubams, bei gaunamos FASK-te.

Futbolo (Soccer) varžybose kiekviena tautybė bus atstovaujama jų rinktinėmis.

Turime pastebėti, kad šių metų pabaltiečių varžybos yra rengiamos mums gana nepatogiu laiku, nes krepšinis, tinklinis ir stalo tenisas rengiamas gana vėliau, o vasaros žaidynės vos už savaitės po XII-jų Žaidynių Lengvosios Atletikos, toje pačioje vietoje. FASK-tas darė pastangų, kad dotos būtų pakeistos, tačiau rengėjai pareiškė, kad jiems pakeisti neįmanoma.

XII-JŲ ŽAIDYNIŲ LENGVOSIOS ATLETIKOS, LAUKO TENISO IR FUTBOLŲ VARŽYBŲ REIKALU.

Kanados Sporto Apygardai pranešus, kad susidėjusių aplinkybių XII-jų Š. Amerikos Lietuvių Sportinių Žaidynių Lengvosios atletikos varžybos turėjusios įvykti š.m. birželio 30 - liepos 1 d. Toronte, turį būti nukeltos į liepos 7-8 d., taip pat Toronte.

Kanados Lietuvių Bendruomenės, Windsoro apylinkės valdybai paprašius Kanados Lietuvių Dienos proga duoti sportines varžybas, FASK-tas nutarė pasiūlyti suruošti XII-jų Žaidynių Futbolo (Soccer) ir Lauko Teniso varžybas, jei bus gautas sporto klubų pritarimas. Šiais metais Kanados Lietuvių Diena įvyks "Labor Day" savaitgalį, rugsėjo 1-3 d., Windsore, Ont. Futbolo ir lauko teniso varžybus nukėlimas

moterų klasėse, pirmų 3 vietų laimėtojams.

Smulkesnės informacijos bus išsiuntinėtoms klubams bei paskelbtos spaudoje vėliau.

STALO TENISO KOMITETO TVIRTINIMAS

ŠALFASS-gos Stalo Teniso Kto vadovui Pr. Gvildžiui pristatytas, FASK-tas tvirtina šios sudėties ŠALFASS-gos Stalo Teniso komitetą:

Vadovas - Pr. Gvildys, 9 Sidford Court, Toronto 9, Ont. S. Krašauskas (Toronto Vytis) ir V. Subotnikaitė (Hamiltono Kovas) - nariai J. Nešukaitis (Toronto Vytis) - Kanados apygardos atstovas; J. Kepenis - Rytų sporto apygardos atstovas.

NAUJAS KREPŠINIO KOMITETAS

Vytautas Grybauskas (Chicago Neris) - vadovas; R. Dirvonis, A. Lauraitis ir P. Žumbakis (Chicago Aras), R. Dirvonis (ASK Lituania) ir A. Lauraitis (LSK Neris) - nariai; G. Švelnys (Waterbury Gintaras) - Rytų sporto apygardos atstovas; D. Laurinavičius - Kanados sporto apygardos atstovas. (FASK)

A.L. DeMATORIBUS, RESPUBLIKONŲ APSKRITIES PIRMININKO PAREIŠKIMAS

Leiskite man pareikšti padėką Cuyahogos apskrities balsuotojams, pasekusiems Respublikonų komiteto rekomendaciją balsuoti už jo parinktus kandidatus ir už Clevelando Tarybos distrikto perorganizavimo planą.

Kiekvieno atveju, Cuyahogos apskrityje siūlomieji kandidatai lapkričio mėn. rinkimams buvo nominuoti.

Beto, p. Russell'io tarybos pripildymo planas buvo atmetas. Respublikonų sąrašas valstijos senato ir kongreso kandidatais, vadovaujamas Jim Rhodes, kandidato gubernatoriaus postui, yra tvirtas ir išbalansuotas. Jis sudaro puikias galimybes balsuotojams išsirinkti įrodytą kvalifikaciją vyrus ir moteris numatytiems postams lapkričio mėn. rinkimuose.

Taip pat ir vietinis sąrašas apskrities, įstatymavystės ir teismų postams sudarytas iš gerai atrinktų vyrų ir moterų, pajėgių tarnauti bendruomenei savo išskirtinai gerais bruožais ir sugebėjimais.

LIETUVIŠKA VASARVIETĖ BANGA

CAPE CODE, MASS.

GREAT MARSH RD., CENTERVILLE, MASS.

- 1,5 m. nuo šiltojo Craigville Beach vandens.
- Patogūs kambariai ir atskiri namukai.
- Skanūs lietuviški valgiai.
- Grynus pušų oras ir rami vietovė poilsiui.
- Svečiams be nuosavų automobilių — transportacija į ir iš paplūdimio.
- Šalia "Bangos" randasi ežeras su viešu paplūdimiu. Žuvavimo mėgėjams yra laivelis.

Norintieji puikiai praleisti atostogas prašomi su užsakymais kreiptis šiuo adresu:

A. Pakštienė,
15 Wendover St.,
Boston 25, Mass.
Tel. AV 2-8046.
o po birželio 23 d. į "Bangą"
Box 188, Centerville,
Cape Cod, Mass.
Tel. SP 5-4633.

EAGLE STAMPS VISADA PADIDINA SANTAUPAS

the MAY cos (4) BASEMENT stores

DOWNTOWN - HEIGHTS - PARMATOWN - SOUTH GATE

IŠPARDAVIMAS

Vienas didžiausių
Amerikos gamintojų!

Vyrų
vasarinės
EILUTĖS

2 už \$45 arba

\$25

VIENAS

- Skalbik ir dėvėk medžiagos
- Tropinės medžiagos
- Dacronas ir dirbtinis šilkas
- Dacronas ir medvilnė

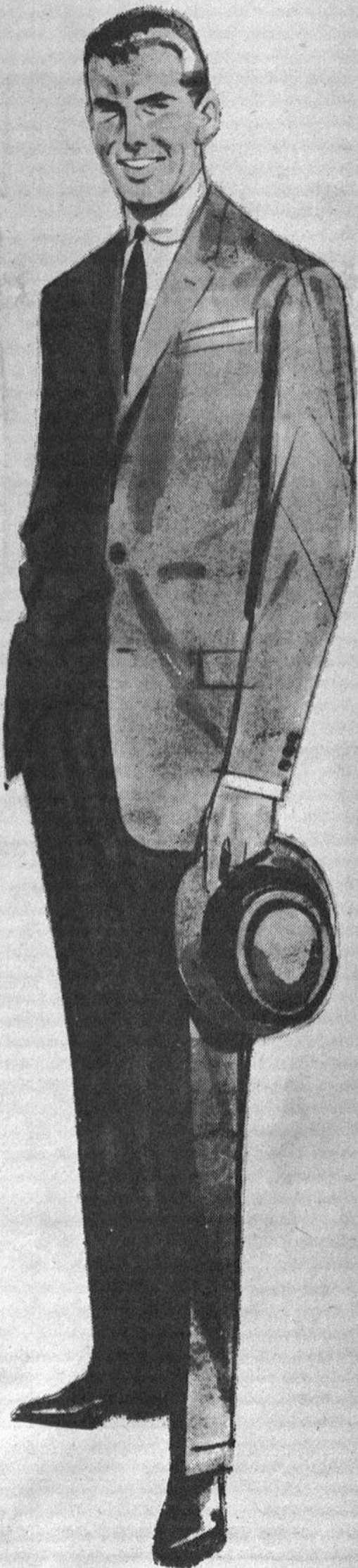
Visai natūralu, kad lengvos vasarinės medžiagos privalo būti gerai pasiūtoms, kad išlaikytų savo formą... ši gamykla naudoja tiek priedų ant pečių, prie apykaklės, kad karščiau neturėtų jokios įtakos. Šios eilutės yra geresnės išvaizdos, vėsios, nesiglamžo ir raukšlės išsilygina greičiau.

Išsivaizduokit...

puošnus 3-jų sagų švarkas su dviem viršutinėmis kišenėmis, kelnės su įprosu ir be jo, spalvotos ar dryžuotos. Alyvinės, rudos, pilkos. Normalių, trumpų ir ilgų išmierių, ilgis 36 iki 46. Visa tai... už tokią fantastiškai žemą kainą!

Paštu ir telefonu užsakymai pildomi...
Šaukit CHERRY 1-3070

BASEMENT MEN'S CLOTHING DEPARTMENT
THE MAY COMPANY, ALL 4 STORES,
INCLUDING SOUTHGATE

KUR GERIAUSIA PAILSĖTI PER ATOSTOGAS

GARSIAME CAPE COD — OSTERVILLE, MASS, KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO, LONG BEACH PLIAŽO, PUŠŲ PAVĖSYJE, GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE VASARVIETĖS VILOJE

"AUDRONĖ"

87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass.
TEL. GA 8-8425

Ištaikinga vila, erdvūs kambariai • Gražus privatus 2 akrų pušynas — parkas • Šiltos Golfstomo srovės, atviras jūros pliažas 5 min. pėsčiom • Rami aplinkuma, daug vietos poilsiui ir žaidimams • Geras lietuviškas maistas ir malonus patarnavimas.

VILA ATIDAROMA NUO BIRŽELIO MĖN. 16 IKI RUGSĖJO 15 D.

Lietuviai savininkai Dr. Eduardas ir Marija Jansonai visus maloniai kviečia atvykti.

Kreiptis: E. Jansonas, 89 Mt. Ida Rd., Boston 22, Mass. Tel. AV 8-5999 arba nuo birželio 16 d.

AUDRONE JANSONAS,

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass.
Tel. GA 8-8425.

* FRANCIS A. COY, May Co. prezidentas, pasižymėjęs visuomenininkas išrinktas kovai su aukštu kraujo spaudimu tarybos prezidentu.

F. A. Coy, Clevelande apsigyvenęs 1958 metais, netrukus įsijungė į eilę labdaros ir visuomeninių organizacijų. Ir jo žmona Virginia šiais metais buvo Širdies Sekmadienio pirminkė.

Kovai su aukštu kraujo spaudimu taryba yra Amerikos Širdies Sąjungos (American Heart Assoc.) padalinys. Tų organizacijų uždavinys yra kova su mirtimi, ne vien tik piniginių rinkliavos. Yra nustatyta, kad 53% mirties atsitikimų priežastimi yra paseka širdies negalavimų.

* THE STROH BREWERY CO. Detroit gavo 1961 metų nacionalinį saugumo pripažinimą.

Tas pripažinimas buvo suteiktas žmonėms - darykloms, turinčioms virš 750 tarnautojų, didelių daryklų klasėje.

Susižeidimų atvejai toje kompanijoje buvo žemiausi - 3,3 kiekvienai 1 milijono darbo valandų. Vidutinis susižeidimų skaičius daryklose buvo 13,75. Gautas ir kitas pripažinimas, tai antroji vieta A klasės daryklų grupėje; suteiktas Maisto ir Gėrimų žmonių saugumo varžybose.

Pardavimo varžybose The Stroh Brewery Co. buvo 13-oji, parduodama virš 2 mil. statinių. Tai viena didžiausių daryklų su vienu vieninteliu bravoru.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• **Dail. Juozo Bagdono** dailės darbų parodos metu, gegužės 19 d. Čiurlionio namuose, vienas paveikslas bus galima laimėti vienam iš laimingesnių lankytojų.

• **Donatas A. Siliūnas** su ponia, lankydami Clevelande, atsilankė Dirvoje, susipažino su Dirvos spausdinimo procesu, nusipirko knygų ir užsisakė Dirvą. D. A. Siliūnas atlikęs karinę prievolę, persikelia gyventi į Columbiją, kur gyvena jo uošvis inž. Vyt. Didžiulis. D. A. Siliūnas, gyvendamas Chicagoje, buvo aktyvus Korp. Neo-Lithuania narys.

• **LB II apylinkės valdyba** gegužės 20 d., sekmadienį, 11:30, tuoj po pamaldų, naujos parapijos salėje šaukia metinį visuotinį narių susirinkimą. Darbotvarkėje — valdybos ir kantrinės komisijos pranešimai ir rinkimai.

Bus svarstomi šios apylinkės reikalai.

Valdyba maloniai prašo visus lietuvius į šį metinį susirinkimą gausiai atsilankyti.

"Dvylika brolių juodvarniais laksčiusių" statytojai. Iš kairės: scenos technikas Česlovas Rukūža, Scenos Darbuotojų Sąjungos Chicagos skyriaus pirmininkė Sofija Adomaitienė, Dirvos vyr. red. J. Čiurberkis, apšvietimo technikas Kazys Cijūnėlis, šokių vadovė Leokadija Braždienė, dekoratorius dail. Viktoras Petravičius, režisiorė Zita Kevalaitytė-Visockienė ir režisoriaus padėjėjas Pranas Beinoras. V. Plodžinsko nuotrauka

• **Muzikų Juliaus Kazėno** ir **Prano Ambrazo** jungtinis mokinių koncertas įvyks š. m. gegužės mėn. 20 d., 4 val. p. p. Naujosios lietuvių parapijos salėje.

Be to, programoje dalyvauja clevelandiečiams pažįstamos sesutės Jokubaitytės su pora naujų charakteringų šokių ir brolių Dautartų kvartetas.

Koncertą globoja Moterų Sąjungos 36 kuopa, vadovaujama O. Mikelionienės.

Pelnas skiriamas mokyklos statybai.

Visi maloniai kviečiami dalyvauti.

• **Ne visi pasižadėję** skuba atlikti savo pareigą. Akcijų-šėrų ne daug liko. Paskubėkime būti lietuviškos įmonės savininkais — "Lithuanian Village" akcininkais.

• **Pirmosios Komunijos** proga tortų su specialiais papuošimais užsakymai priimami Baltic Delicatessen krautuvėje tik ligi penktadienio ryto.

Norintieji užsisakyti, prašome paskubėti.

• **Juozo Liūdžiaus Raštų** knygą, išleistą Lietuvių Literatūros Draugijos Chicagoje, galima gauti Clevelande pas P. Liūdžiuvienę. Užsakymai priimami raštu ir telefonu. Knyga bus pasiųsta paštu.

Adresas: P. Liūdžiuvienė, 1456 West 54 St., Cleveland 2, Ohio. Tel.: WO 1-0763.

• **Išnuomojamas kambarys** — 1029 East 68 gatvė. Kreiptis pas Stella Bogdan.

HEARING AIDS

VISKAS
AUSYJE
\$99.50

Skambinkite MA 1-0440 arba rašykite

ACOUSTICON OF
CLEVELAND
845 Prospect Ave.

Gegužės 19 ir 20 d. Clevelande Čiurlionio ansamblio namuose įvyksta dail. Juozo Bagdono abstraktinių kūrinių paroda, kurioje bus išstatyta 50 aliejinių ir pastelinių tapybos darbų. Paroda atidaroma šeštadienį 7 val. vak. ir apsilankę galės laimėti vieną paveikslą. Nuotraukoje Juozo Bagdono paveikslas "Kompozicija".

Dalis publikos praeitą šeštadienį dalyvavusių Dirvos vakare.

V. Plodžinsko nuotrauka

SOCIALINIS DRAUDIMAS

JONAS ŠOLIŪNAS

APIE PENSININKŲ UŽDARBIUS

GERB. REDAKTORIAU,

Prašau bent trumpai paaiškinti apie pensininkų uždarbius. Man gerai nesuprantančiam šio krašto kalbos ir paklydus įvairiose socialinio draudimo taisyklių painiavose, atrodo teks prarasti keletą socialinio draudimo mėnesių čekių.

Pernai metais, žinodamas, kad pensininkui yra leistina uždirbti 1200,00 dol. neprarandant nieko, susiradau namų sargų darbą. Mano darbdavys sutiko man mokėti po 100,00 dol. per mėnesį ir davė mažą butelį kur gyvenau dykai. Už mano uždarbius darbdavys atskaitydavo socialinio draudimo mokesčius, tačiau už butą jis man nieko neskaitytė ir

todėl niekam nieko apie tai nesakiau.

Šįmet nuvykus visai kitokiais reikalais į socialinio draudimo įstaigą, ten mane pradėjo klausinėti apie butą. Paskui paaiškino, kad man socialinis draudimas "permokėjo" pensiją, nes darbdavys pranešęs, jog mano butas yra vertas 25,00 dol. per mėnesį nuomos.

Prašau man paaiškinti ar tai teisybė ir ką aš turiu daryti. Man šįmet sausio mėnesį suėjo jau 72 metai, bet aš vistiek dar ten gyvenu ir prižiūriu namus.

Už atsakymą būsiu labai dėkingas.

Petras V.

ATSAKYMAS PETRUI V.

Kartais atrodo, kad įstatymas yra ne žmogui patarnauti, bet jį apgauti. Tačiau įstatymas lieka įstatymu ir mes jo ignoruoti negalime. Galia, kad dėl jūsų nežinojimo dabar teks jums prarasti dalį pensijos už praeitų metus.

Kaip teisingai pastebėjote, socialinio draudimo pensijas gaunantieji gali uždirbti 1,200,00 dol. neprarasdami nė vieno mėnesio čekio.

Turime žinoti, kad į pensininkų uždarbius turi būti įskaičiuojami ir atlyginimai, kurie yra gaunami už darbą ne pinigų, bet daiktų formoje. Kadangi jūs dirbote kaip namų sargas ir šalia piniginio atlyginimo dar gaudavote ir butą, todėl to būto nuomos vertė turi būti įskaičiuota į jūsų uždarbius.

Teigu jūsų buto vertė buvo 25,00 dol. per mėnesį tai jūsų pereinamąjį bendrą uždarbio sumą buvo 1500,00 dolerių. Pagal veikiančias socialinio draudimo taisykles už kiekvieną du uždirbtus dolerius iki 1700,00 dol. yra atskaitomas vienas doleris. Vadinasi, kadangi uždirbote 1500,00 dol., todėl jums turės būti atskaityta iš pensijos 150,00 dol. Savo klausime nepažymėjote kiek gaunate mėnesinės pensijos, tačiau socialinio draudimo pensijų fondas sulaukys jūsų pensijos išmokėjimus tol, kol atgaus 150,00 dolerių. Po to jums ir vėl pensija bus mokama.

Turiu pastebėti, kad šįmet jūs turite teisę uždirbti tiek kiek norite, kadangi jau esate sulaukęs 72 metų amžiaus.

Pensininkams, sulaukusiems 72 m. amžiaus, jokie uždarbių suvaržymai negalioja ir jie gali uždirbti neribotą sumą, neprarasdami nė vieno mėnesio čekio.

J. Šoliūnas

DETROIT

Visi į gamtą

Kviečiame visus Detroito ir apylinkių lietuvius gegužės 20 d., sekmadienį, atsilankyti į vasarvietę NIDOS sezono atidarymą ir gaivinančioje pavasario gamtoje linksmai praleisti dieną prie LOBDELL ežero.

Pakankamai yra stalų pavalgyti, laivų pažuvauti, pasivažinėti ir erdvės jaunimui pažaisiti, pasportuoti. Mėgėjai galės pašaudyti, išbandyti laimę. Atsigaivinti mui veiks krautuvėlė, gros lietuviškų plokštelių muzika ir t.t.

Įvažiavimas visiems vel-tui. Tikimės gausaus svečių atsilankymo.

Iš Detroito geriausia važiuoti: U. S. 16 iki U. S. 23, juo sunkti po dešinę Flint link ir važiuoti iki Silver Lake Rd. Čia sunkti po kairę ir važiuoti iki už Lindeno po kairę Lobdell Rd. ir Nidos iškabas.

K. K.

Clevelando skautų suruoštame Motinos dienos minėjime J. Ba-lašaitytė ir D. Piktornaitė (berniuko rolėje) pašoko menuetą. Rūbai J. Vaito.

V. Plodžinsko nuotrauka

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

KAS IR KUR?

• Inž. Eugenijus Bartkus tarnybos reikalais lankosi Puerto Rico, Jamaica, Bahamas ir kt. vandenyno salynuose.

• Korp! Neo-Lithuania 39 metų minėjimo Detroito Globos Komitetą sudaro: Garbės filiteriai: J. Bačiūnas ir Dr. E. Gurskytė-Paužienė ir dipl. inž. Napoleonas Miškinis.

• Elenos Jurgėlaitės 16-to gimtadienio šventėje Washingtono dalyvavo, tarp kitų jos draugų, ir Peggy Rusk, valstybės sekretoriaus duktė ir graži grupė jaunimo iš New Yorko. Į Dr. Kosto Jurgėlos, Amerikos Balso lietuvių tarnybos direktoriaus namus Bethesda, Md., iš New Yorko pasveikinti dukters Elenos buvo atvykę Aldona Averkaitė, Vita Gerdvilaitė, Danutė Milukaitė, Laimutė Minkūnaitė, Elvira Ragašinskaitė, Visvaldas Gerdvilis ir Vytautas Radzivas.

Vaišėse dalyvavo ir krikšto tėvai — Juozas Laučka ir Jadvyga Averkienė, taipgi Petras Minkūnas. Iš Washingtono dalyvavo: Laima Saldukaitė, Jūratė Mažeikaitė, Astra Michelevičiūtė, Gintaras Dambrava, Almis Vitėnas, Eimutis Radžius ir grupė jos mokyklos draugų.

• Inž. Vaclovas Mažeika, Korp. Neo-Lithuania Vyr. Valdybos pirmininkas, po sėkmingos dešiniojo peties kaulo operacijos jau pasveiko ir dalyvaus drauge su kitais valdybos nariais S. Švedu ir S. Virpša neolithuanų šventėje bei Korp. padalinių valdybų posėdyje Detroito.

• Lietuvių Rašytojų Draugijos centras perkliamas į Los Angeles. Koresponden-

KORP! NEO-LITHUANIA ŠVENTĖS DALYVIAMS priminama, kad minėjimo pradžia gegužės 19 d., 6:30 val. vak. Vakariene 8 val. vak. Pavėlavimas į vakariene yra surištas su viršvalandžių mokėjimu tarnautojams, todėl prašoma nevėluoti. Registracija vakarienei baigiasi ketvirtadienį, gegužės 17 dieną, 6 val. vak.

Prašoma laiku užsiregistruoti, kad išvengus nemalonumų.

Važiuojant į Henrose viešbutį, per Lodge Express Way, stebėti Larned išėjimą. Juo išeiti iš Express Way ir perkirtus Woodward Ave. antra gatve (Randolph), sukti į kairę ir kairėje pusėje už 100 metrų bus Henrose viešbutis.

Valdyba

cinu būdu renkama nauja valdyba. Kandidatai yra: M. Biržiška, B. Brazdžionis, B. Raila, A. Rūta, J. Tiniš. Revizijos komisijon yra trys kandidatai: J. Gliauda, J. Švaistas, E. Tumienė. Balsuoti galėjo visame laisvame pasaulyje gyvenant lietuviai rašytojai, priklausant šiai draugijai. Balsavimas baigtas gegužės 10 d. Iki šiol rašytojų centras buvo Brooklyne.

• Gimtoji Kalba, Nr. 1(15), bendrinės kalbos laikraštis, šiomis dienomis pasirodė su eile vertų dėmesio straipsnių, naudingų visiems, kurie dar siejosi lietuvių kalbos taisyklumui ir jos tobulėjimui.

Šiame numeryje L. Dambrūnas kalba apie Pažangą lietuvių kalboje. A. Jonikas nagrinėja bendrinės tarmių vietovardžių formas ir A. Budreckis patiekia naudingus anglų teisinės terminologijos vertimus.

Be abejo, kad A. Dundu-

Grupė Philadelphia lietuvių tautinių šokių ir baltų kalbų propagandinės konferencijoje, [vykusio] balandžio 28 d., Universiteto auditorijoje. Lietuvių kalbos skyriaus atstovai prof. A. Saly, Nuotraukoje iš kairės: D. Vaškelytė, R. Salytė, D. Muraškaitė, L. Bakanaitė, N. Dirmauskaitė, V. Ramanauskaitė, M. Melnykaitė, G. Kreivėnaitė, A. Dragunevičiūtė.

V. Gruzdzio nuotrauka

lio pastabos apie taisytinus posakius ir žodžius mūsų spaudoje reiktų kur kas daugiau praplėsti.

Naudinga tai ne tik spaudoje besireiškiantiems, bet ir skaitytojams, kurių pastabos dėl spaudoje naudojamos lietuvių kalbos netaisyklumų yra vietoje ir pagrįstos.

• St. Šmaizys, Cicero, Ill., mokėdamas už Dirvą, prišuntė \$5.00 auką.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

P A D Ė K A

Pamažėl teatsigaudamas iš pavoingos ligos, dėkoju mano gelbėtojams dr. V. Grasskai, dr. Al. Hagentornui, kun. klebonui J. Kučingui, K. Liaudanskiui, prof. St. Dirmantui, prof. P. Jonikui ir kitiems mano tautiečiams losangeliečiams ir nelosangeliečiams, kurie suorganizavo man pagalbą, kurie savo ar jų organizacijų aukomis, lankymu manęs ligoninėje ir grįžus iš ligoninės arba užuojautos laiškeliais padėjo man ligą įveikti. Kai kam griežtai neleisdu man padėkoje jų įvardinti, o man čia jau dėl to ir susipainiojus, esu priverstas nuo įvardijimo susilaikyti ir pasitenkinti bendru padėkojimu.

Mykolas Biržiška

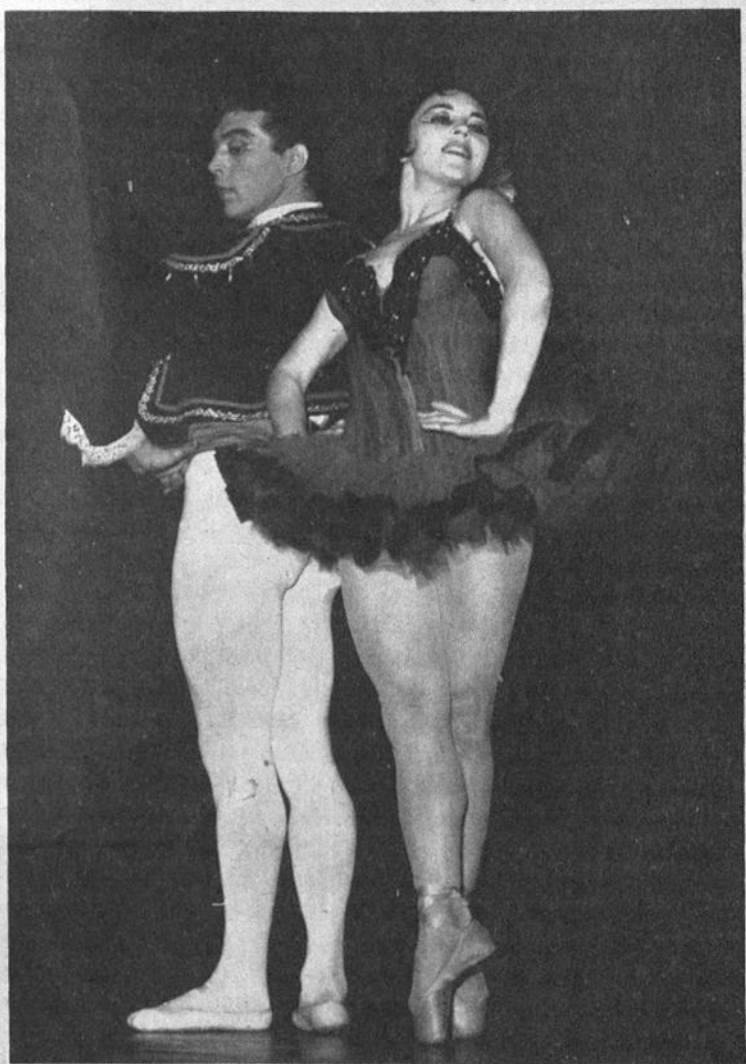
BOSTON

Nauja ALT valdyba

Amerikos Lietuvių Taryba Bostone išsirinko naują valdybą, kurią sudaro: pirmininkas A. Matjoška, vicepirm. V. Bajerčius, sekr. Juknevičius ir išdin. Sonda. Tokiu būdu šiais metais Tarybai vadovaus ALT Sąjungos atstovas. Nutarta pasiųsti ALT centrui užsilikusius 2,000 dol. Iš aukų lapų matyti, kad pagrindiniai ALT rėmėjai yra buvę tremtiniai ir dauguma jų mano, kad dabar pats laikas perorganizuoti Tarybą, nes jei to nebus padaryta, sekančiais metais aukotojų skaičius žymiai sumažės.

Paskutinis subatvakaris

Paskutinis šio sezono subatvakaris įvyks gegužės 19 d. ALT S-gos namuose ir visa programa skiriama motinoms pagerbti. Meninę dalį atliks p. Gustaitienės vadovaujami dramos sambūrio nariai. Seniausios ir visuomeni nusiipelnusios motinos bus apdovanotos gėlėmis. Prašoma Bostono ir apylinkės lietuvių gausiai dalyvauti šiame subatvakaryje. (pm)

Gegužės 6 d. Los Angeles lietuvių kolonija turėjo progos pirmą kartą pamatyti J. Puodžiūno baletų studijos mokinių ir profesionalų išpildytą baletų programą. Nuotraukoje J. Puodžiūnas ir V. Karosaitė šokio metu.

L. Kančausko nuotrauka

BALETO ŠOKIŲ VAKARAS

Surengti vakarą su šokiais - ne naujiena. Balius be šokių paprastai menkliau pasiseka. Bet sudaryti dviejų valandų programą vien tik iš šokių scenoje, sutraukti per du šimtus žiūrovų vėlių sekmadienio vakarą ir išleisti juos namo visus patenkintus, - yra retas atvejis ir Los Angeles lietuviams buvo berods pirmas toks atsitikimas.

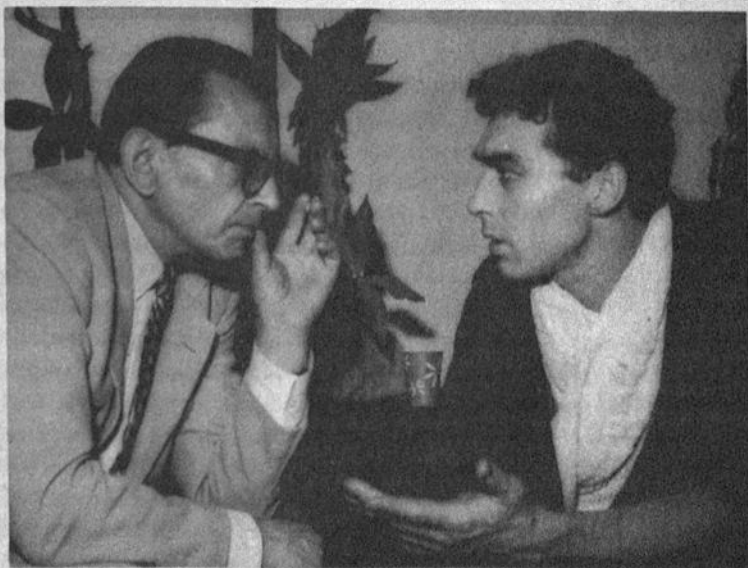
Tokį šokių vakarą pavyko suruošti baletų šokėjui Jaunučiui Puodžiūnui š.m. gegužės 6 d. Hollywoodo Assistance League Playhouse salėje. J. Puodžiūnas Hollywoodo dirba jau apie dešimtmetį. Per tris sezonus yra dalyvavęs, kaip solistas, Hollywood Bowl programose, tris metus yra šokęs Moulin Rouge kabareto trupėje, taip pat dalyvavęs Hollywood Star Co. gastrolėse po visą Ameriką. Per kelis metus dirba baletų studijoje, kaip klasikinių ir išraiškos šokių mokytojas, šiuo metu yra sudaręs dvi grupes iš jaunųjų lietuvių mokinių.

Šį šokių vakarą J. Puodžiūnas suruošė su savo partnere jaupžengusia ir gabia balerina Violeta Karosaitė, su savo studijos mokiniais, tautinių šokių trupe "Žilvitis" ir keliais kitų studijų mokiniais. Programą, kurios pranešėju buvo akt. J. Kaributas, sudarė klasikiniai, charakteringi, išraiškos, modernūs ir tautiniai šokiai.

Šalia minėtos geriausios šokėjos V. Karosaitės, programoje ryškiau pasirodė talentinga baletų mokinė Rita Skiriūtė, Jonė Vaikšnorytė (su aiškiu humoro talentu šokyje), amerikietis Roy Hamilton, Daiva Tamulaitytė, Danutė Vėbeliūnaitė, kuri vado-

vavo tautinių šokių "Žilvičio" trupę, ir pats Jaunutis Puodžiūnas keliais klasikiniiais šokiais, iš kurių ypač atkreipė dėmesį jo sukurta ir dramatiškai interpretuotas originalus šokis "Vergo sapnas". J. Puodžiūno troškimas yra ateityje tęsti tokių "šokių vakarų" tradiciją, įvairinti ir tobulinti programą, didinti visuomenės ir jaunimo susidomėjimą meniniais šokiais, ieškoti naujų išraiškos būdų mūsų tautinių šokių motyvuose, o dar geriau pasirošus - mėginti atlikti šokio vakarų gastroles per visas didesnes Amerikos lietuvių kolonijas. (br).

Kas Dirvos neskaito - daug nustoja!

Plunksnos ir baletų meistrai Br. Raila ir J. Puodžiūnas kalbasi po sėkmingo baletų vakaro.

CHICAGO

Lietuviai tautų festivalyje

Verbų sekmadienyje Chicago lietuvių turėjo gerai skubėti, kad suspėtų applan-kyti visus parengimus. Dauguma sekė tebesitęsiančias krepšinio varžybas, Brighton Parko apylinkės lietuvių svarstė, kaip nusikračius jiems primetamos pogodos išvaizdos bažnyčios, o Chicago universitete vyko tautų festivalis, kuriame buvo pakviesta dalyvauti ir Lietuva.

Gražią sekmadienio popietę universiteto "International House" patalpos buvo pilnutelės įvairiausių tautų žmonių. Čia kiekviena tauta turėjo atskirą savitą papuoštą stalą. Lietuvių Velykų stalą skoningai paruošė Jurgis Daugvila. Ant stalo buvo išdėstyti gražūs margučiai, lėlės, medžio dirbiniai, keletas anglų kalba lietuviškų knygų ir Lietuvos vėliavėlė. Viskas sudarė neperkrautą ir gan skoningą įspūdį.

Vakare atskiros tautos pademonstravo savo tautinius šokius. Jaunimo Centro tautinis ansamblis ponios L. Brazdienės vadovaujamas pašoko Subatėlę, Žygūną ir Malūną. Turbūt sąmoningai mūsų tautiniai šokiai buvo palikti pabaigai, nes audringi publikos plojimai ir ovacijos rodė mūsų šokių pranašumą.

Bendrai lietuvių pasirodymas šiame festivalyje buvo sėkmingas, gi iš rengėjų buvo gauta šiltų sveikinimų ir padėkos žodžių. Šį pasirodymą ruošė L. B. Marquette Parko Apylinkė; organizavo ir vykdė šios apylinkės pirmininkas V. Grėbliūnas. (av)

• Gegužės mėn. 1 d. Chicago McCormick pastate įvykusiose "Law Day" ceremonijose JAV pilietybę gavo 1069 asmenys iš 46 tautų. Jų tarpe buvo ir būrelis lietuvių: B. Kemėžaitė, O. Šulaitienė, A. Vasys ir kt. Naujuosius piličius sveikino Chicago miesto burmistras Richard J. Daley ir United States Supreme Court teisėjas Tom C. Clark. Pilietybę gavusių vardų kalbėjo Aragonne (prie Chicago) laboratorijos (atomo tyrinėjimų) direktorius Albert V. Crewe.

• Didelis būrys lietuvių moterų dirba Illinois universiteto ligoninėse, Chicagoje laboratorijose. Šiame būryje yra: E. Namikienė, V. Kozukauskaitė, E. Sniegaitienė, G. Šilenienė, O. Maldeikienė, O. Šulaitienė, Z. Mickevičienė, J. Buniškaitė ir kt.

• Šiameit sueina 25 metai nuo Lietuvos krepšinininkų laimėjimo Europos krepšinio pirmenybėse Rygoje. Šios pirmenybės bei kiti mūsų krepšinininkų pasiekimai yra plačiai aprašyti leidinyje "Lietuviškasis krepšinis". Šį leidinį dar galima gauti (kaina 1 dol.) pas jo redaktorių-leidėją E. Šulaitį šiuo adresu — 1320 So. 48th Court, Cicero 50, Ill.

Gegužės 5 d. Korp. Neo-Lithuania New Yorko valdybos nariai Algis Sparauskas ir Eugenijus Noakas buvo nuvykę į Cape Cod, Mass. parinkti neolithuanų vasaros stovyklai vietą ir buvo sutarta stovyklą rengti J. Kapočiaus vasarvietėje Osterville Manor. Stovykla vyks nuo rugpjūčio 25 iki rugsėjo 3 d. Nuotraukoje New Yorko ir Bostono neolithuanai su vasarvietės savininku. Iš kairės: A. Svilas, G. Griauzdė, E. Noakas, J. Kapočius, ir A. Sparauskas.

Lietuvos Operos solistei

ADELEI GALAUNIENEI

Kaune mirus, giliai liūdinčiai dukrai DALIAI KAUPIENEI ir jos šeimai tariame širdingą užuojautą.

Detroito Lituanistinės Mokyklos mokytojai